

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Piekarach Śląskich
za rok 2021**

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
I. Dział Świadczeń Pomocy Społecznej	5
1. Charakterystyka obszaru nr 1	5
2. Charakterystyka obszaru nr 2	5
3. Charakterystyka obszaru nr 3	6
4. Charakterystyka środowisk objętych pomocą	6
5. Zadania własne gminy	8
6. Zadania zlecone gminy	9
II. Dział Dodatków Mieszkaniowych	12
1. Opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne	13
III. Dział Aktywizacji Społecznej	15
1. Zadania w zakresie organizacji i realizacji usług społecznych	15
2. Praca socjalna	22
3. Asysta rodzinna	26
4. Asystent osoby niepełnosprawnej	27
5. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	27
6. Kluby Integracyjne dla Dzieci i Młodzieży	27
7. Dodatkowe działania wspierające mieszkańców miasta Piekary Śląskie	28
IV. Zespół Ośrodków Wsparcia Dziennego	30
1. Dzienny Dom Pomocy Społecznej	30
2. Kluby Seniora „Radość”, „Sielanka”, „Nadzieja”	36
V. Dział Świadczeń Rodzinnych	45
VI. Dział Pieczy Zastępczej	47
1. Piecza Zastępcza	47
2. Rodzinna Piecza Zastępcza	48
3. Świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Piekar Śląskich	48
4. Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Piekar Śląskich	49
5. Finansowanie pobytu dzieci pochodzących z terenu Piekar Śląskich przebywających w pieczy zastępczej poza terenem miasta	50
6. Osoby usamodzielniane opuszczające różne formy pieczy zastępczej	51
7. Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	52
8. Inne działania realizowane przez Dział Pieczy Zastępczej	53
VII. Punkt Interwencji Kryzysowej	57
1. Działania PIK w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	57
2. Inne działania realizowane w PIK	61
VIII. Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym	62
1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	62
2. Bariery w komunikowaniu się, techniczne i architektoniczne w 2021r	63
3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 2021r	63
4. Dofinansowanie kosztów uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusie rehabilitacyjnym 2021r	64
5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	64
6. Pilotażowy program „Aktywny samorząd” 2021r	65
IX. Dział Programów, Analiz i Sprawozdawczości	66
1. Projekt „Twoje życie – Twój wybór”	66
2. Projekt „Daj sobie szansę”	68
X. Kadra Pomocy Społecznej i Szkolenia Pracowników	73

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie jest samodzielną jednostką organizacyjną miasta Piekary Śląskie powołaną Uchwałą Nr XV/65/90 Miejskiej Rady Narodowej w Piekarach Śląskich z dnia 29 marca 1990r., w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekarach Śląskich.

Jednostka działa w oparciu m. in. o Statut, ustawę o samorządzie gminnym, ustawę o pomocy społecznej, ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę o finansach publicznych, ustawę o świadczeniach rodzinnych, ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę o przeciwdziałaniu przemocy, ustawę o ochronie zdrowia psychicznego, ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, ustawę o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawę o dodatkach mieszkaniowych, ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawę o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz wiele innych obowiązujących w obszarze pomocy społecznej przepisów.

Zgodnie z brzmieniem ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej jest narzędziem instytucji polityki społecznej państwa mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiać im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ustawowo zobowiązany jest również do podejmowania innych zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych. Ośrodek współpracuje w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organami administracji samorządowej, rządowej, organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi.

Realizując zadania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców miasta i osób przebywających na jego terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Piekar Śląskich.

Wypełniając swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Rozeznaje i realizuje potrzeby obywateli i potrzeby wskazane przez władze miasta. Realizuje działania wynikające z zapisów strategii rozwiązywania problemów społecznych. Tworzy lub współtworzy programy na rzecz mieszkańców miasta. Prowadzi obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W celu realizacji coraz większej ilości zadań wiedza pracowników musi wykraczać poza problematykę pomocy społecznej i obejmować szerokie spectrum informacji koniecznych w procesie udzielania pomocy osobom i rodzinom tego wymagającym. Pojawia się też potrzeba wykorzystania w pracy specjalistów dotąd nie zatrudnianych, budowy infrastruktury około pomocowej. Coraz bardziej istotne staje się również stosowanie interdyscyplinarnych rozwiązań, pogłębianie współpracy i budowanie partnerstw na rzecz pobudzania szeroko pojętej aktywności osób i rodzin trafiających do systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizuje swoje obowiązki zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności w zakresie wydatkowania środków finansowych, obowiązującymi standardami oraz zasadami etyki zawodowej. Realizacja misji i założonych celów przebiega zgodnie z obowiązującymi przepisami.

I. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

Na potrzeby przyznania świadczeń z pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich podzielił obszar miasta w poniższy sposób:

Podział	Teren	Siedziba
Obszar numer 1	Osiedle Wieczorka, Kozłowa Góra, Kolonja Józefka	Terenowy Punkt Pracowników Socjalnych 41-943 Piekary Śląskie ul. Olimpijska 3 Budynek MOSiR
Obszar numer 2	Piekary Śląskie Centrum, Szarlej	Terenowy Punkt Pracowników Socjalnych 41-940 Piekary Śląskie ul. Kalwaryjska 58
Obszar numer 3	Brzozowice -Kamień, Brzeziny Śląskie, Dąbrówka Wielka	Terenowy Punkt Pracowników Socjalnych 41-948 Piekary Śląskie ul. Kusocińskiego 4

Tabela 1: Podział Obszaru miasta Piekary Śląskie.

1. Charakterystyka Obszaru numer 1

Obszar numer 1 obejmuje teren Starego Osiedla, Nowego Osiedla, Kozłowej Góry oraz Kolonii Józefka. Zabudowa wyżej wskazanego obszaru jest zróżnicowana i składa się z domków jednorodzinnych, zabudowy wielorodzinnej, budynki typu osiedlowego w tym nowe bloki mieszkalne oraz bloki z końca ubiegłego wieku. Liczba środowisk korzystających z pomocy pracowników socjalnych ds. świadczeń obejmuje 183 środowisk. Problemy społeczne są zróżnicowane, jednak nie występują ich skupiska. Dominującymi problemami jest ubóstwo będące wynikiem takich zjawisk społecznych, ale także bezrobocie, problemy alkoholowe, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. Sporą część klientów stanowią osoby starsze i samotne, w tym długotrwale chore.

Głównym źródłem utrzymania są świadczenia emerytalno-rentowe, dodatki mieszkaniowe, zasiłki rodzinne, wynagrodzenia z pracy najemnej i dorywczej oraz świadczenia 500+.

2. Charakterystyka Obszaru numer 2

Obszar numer 2 obejmuje teren Piekary Śląskie Centrum, Szarlej. Zabudowa w przeważającej części składa się z domków jednorodzinnych, kamienic, oraz budynków typu osiedlowego w tym bloki mieszkalne z końca ubiegłego stulecia. Znaczący udział stanowią lokale o niskim standardzie oraz lokale socjalne.

Niniejszy obszar obejmuje 240 środowisk korzystających z pomocy społecznej - zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Głównym powodem ubiegania się o pomoc z zakresu świadczeń z pomocy społecznej było ubóstwo powiązane z bezrobociem, spowodowanym niskim poziomem wykształcenia, brakiem kwalifikacji przydatnych na rynku pracy oraz niepełnosprawność.

Charakterystyczne dla tego obszaru jest, większe niż w innych obszarach miasta, współwystępowanie w obrębie jednego środowiska kilku problemów społecznych oraz koncentracja znacznej liczby korzystających, na stosunkowo niewielkim terytorialnie obszarze. Głównym źródłem utrzymania są świadczenia rodzinne, dodatek mieszkaniowy, wynagrodzenia za pracę dorywczą, świadczenia 500+.

3. Charakterystyka obszaru numer 3

Obszar numer 3 obejmuje teren Brzozowice – Kamień, Brzeziny Śląskie, Dąbrówka Wielka, który charakteryzuje się zabudową typu osiedlowego w tym nowych bloków mieszkalnych z końca ubiegłego stulecia, domków jednorodzinnych, kamienic.

Z usług punktu terenowego pracowników socjalnych korzystało 178 środowisk. Najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc nadal jest ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba. Kolejną wyraźnie widoczną grupą korzystających z pomocy są osoby bezrobotne. Mimo, iż przeważająca liczba osób korzystających z pomocy społecznej to osoby w wieku produkcyjnym to wyraźnie wyodrębniają się osoby wymagające wsparcia w związku z wiekiem lub niepełnosprawnością. Taka struktura przekłada się na specyfikę źródeł utrzymania - głównymi źródłami dochodu są świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zasiłki stałe a także prace dorywcze.

W ramach swojej działalności pracownicy socjalni ściśle współpracują z podmiotami określonymi jako zasoby instytucjonalne, do których zalicza się m. in.:

- właściwe wydziały Urzędu Miasta;
- Komenda Miejska Policji;
- Straż Miejska;
- Ośrodek Zamiejscowy Prokuratury Rejonowej w Tarnowskich Górach z siedzibą w Piekarach Śląskich;
- Sąd Rejonowy;
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej;
- Szpitale i inne placówki ochrony zdrowia;
- Placówki oświatowe, pedagodzy szkolni;
- Powiatowy Urząd Pracy.

4. Charakterystyka środowisk objętych pomocą

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w 2021r. objęli łącznie 601 środowisk, natomiast w roku 2020r. było 672 środowiska. Poniższa tabela przedstawia liczbę środowisk z podziałem na obszary.

Obszary przyznawania świadczeń	Liczba środowisk ogółem w 2020r.	Liczba środowisk w 2021r.
Obszar numer 1	216	183

Obszar numer 2	268	240
Obszar numer 3	188	178
Ogółem	672	601

Tabela 2: Liczba środowisk korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej przyznanych decyzją administracyjną z podziałem na obszary.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że w porównaniu do roku 2020 zmalała ogólna liczba środowisk korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia ilość środowisk korzystających z pomocy społecznej ze względu na dominujące powody udzielanej pomocy w latach 2020 - 2021r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba środowisk korzystających z pomocy w 2020r.	Liczba środowisk korzystających z pomocy w 2021r.
Ubóstwo	398	346
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	64	59
Bezrobocie	262	260
Niepełnosprawność	237	188
Długotrwała lub ciężka choroba	452	389
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	66	62
Alkoholizm	80	71
Narkomania	1	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	11	11

Tabela 3: Powody udzielania pomocy oraz liczba środowisk w latach 2020 – 2021.

Z przedstawionych danych wynika, że dominującymi problemami pozostają długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność.

	Obszar numer 1	Obszar numer 2	Obszar numer 3
Ubóstwo	67	163	116
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	10	28	21
Bezrobocie	70	106	84
Niepełnosprawność	60	80	48

Długotrwała lub ciężka choroba	127	148	114
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	15	30	17
Alkoholizm	21	13	22
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	4	3

Tabela 4: Charakterystyka obszarów z dominującymi problemami.

5. ZADANIA WŁASNE GMINY

1) Zasiłek celowy przyznawany jest na podstawie art. 7, ar. 8 i 39 ustawy o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021r., poz. 2268 z późniejszymi zmianami) w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Najczęstszą przyczyną przyznania takiego zasiłku była potrzeba zakupu ogrzewania w tym opału, leków oraz pokrycie bieżących opłat mieszkaniowych. W 2021 roku przyznano 339 zasiłków celowych, natomiast w 2020 roku przyznano 387 zasiłków celowych. Z powyższych danych wynika, że w porównaniu do 2020r. zmalała ogólna liczba przyznanych zasiłków celowych.

2) Specjalny zasiłek celowy przyznawany jest w szczególnie uzasadnionych przypadkach na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 2268 z późniejszymi zmianami). Dominującą grupą korzystającą z tej formy pomocy są osoby długotrwale chore, niepełnosprawne, starsze. Głównym powodem przyznania tego zasiłku były koszty związane z zakupem leków i ogrzewania w tym opału.

W 2021 roku przyznano 97 specjalne zasiłki celowe, gdzie liczba świadczeń wynosiła 363, natomiast w 2020 roku przyznano 93 specjalnych zasiłków celowych, gdzie liczba świadczeń wynosiła 408.

Z powyższych danych wynika, że w porównaniu z 2020r. wzrosła ogólna liczba przyznanych specjalnych zasiłków celowych ale spadła ilość świadczeń.

3) Dożywianie to świadczenie przyznane w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin. Warunkiem niezbędnym uzyskania wsparcia do realizacji ww. zadań było przyjęcie przez Radę Miasta Gminnego Programu Osłonowego, w zakresie dożywiania na lata 2019-2023 oraz zapewnienie środków własnych w wysokości nie mniejszej niż 40% przewidywanych kosztów realizacji programu.

W roku 2021 programem zostało objętych 661 osób z terenu naszej gminy z czego:

- a) 6 osób korzystających z posiłków w barze;
- b) 657 to pozostałe osoby korzystające ze świadczenia pieniężnego na zakup żywności.

W roku 2021 wydatkowano kwotę 917 006,00 zł na zasiłki celowe, celowe specjalne i świadczenia pieniężne na zakup żywności, w tym na:

- 1) dożywianie dorosłych w wysokości 14 001,00 zł;
- 2) zasiłki celowe w wysokości 823 092,00 zł;

3) specjalne zasiłki celowe w wysokości 79 913,00 zł.

4) Wynagrodzenie dla kuratora

Od 01.06.2021r. zostało przekazane do realizacji zadanie związane wypłacaniem wynagrodzenia dla kuratora przyznane na podstawie postanowienia sądu jest świadczeniem pieniężnym kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (t.j. 2020r., poz. 1359).

Wynagrodzenia dla kuratora należy do zadań własnych gminy.

W roku 2021 wynagrodzenia dla kuratora skorzystały 2 osoby, a na ten cel wydatkowano kwotę 26 650 zł.

6. ZADANIA ZLECONE GMINY

1) Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021r., poz. 2268 z późniejszymi zmianami). Ww. świadczenie było przyznane z następujących powodów:

- a) bezrobocie – 828;
- b) długotrwała choroba – 470;
- c) niepełnosprawność – 166;
- d) inne niż wymienione powyżej – 156.

W 2020r. liczba świadczeń zasiłku okresowego wynosiła 1712. Zasiłek okresowy był przyznany z następujących powodów:

- a) bezrobocie - 781;
- b) długotrwała choroba - 470;
- c) niepełnosprawność – 197;
- d) inne niż wymienione powyżej - 1183.

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w 2021r. wynosiła: 319, a w 2020r. - 345.

Kwota, jaka została wydatkowana na ten cel, wynosiła: 438 602,19 zł, a w 2020r. - 499 127,74 zł.

Z powyższych danych wynika, że w roku 2021r. w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała liczba świadczeń oraz zmalała kwota poniesionych wydatków na ten cel.

W roku 2021 wydano 20 decyzji odmownych, z niżej wymienionych powodów:

- a) przekroczenie kryterium dochodowego;
- b) przebywanie poza granicami kraju.

2) Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021, poz.2268 z późniejszymi zmianami):

- a) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;

- b) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości :

- a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnica między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej (701,00 zł), a dochodem tej osoby z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645,00 zł miesięcznie;
- b) w przypadku osoby w rodzinie - różnica między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie (528,00 zł), a dochodem na osobę w rodzinie.

Jest to świadczenie wypłacane w okresach miesięcznych, a jego minimalna kwota wynosi 30,00 zł, natomiast maksymalna 645,00 zł. W roku 2021 korzystało z zasiłków stałych 198 osób, przyznano łącznie 2044 świadczenia. Kwotę jaką wydatkowano na zasiłek stały to 943 658,00 zł. Natomiast w roku 2020 korzystało z zasiłków stałych 209 osób, przyznano łącznie 2143 świadczenia. Porównując z rokiem 2020 stwierdzić można, że liczba osób korzystających z powyższego świadczenia zmalała, natomiast wydatki poniesione na ten cel były mniejsze.

W 2021r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie odmówił ww. świadczenia 8 razy z powodów:

- a) przyznanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w stopniu lekkim;
- b) przekroczenie kryterium dochodowego zawartego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej osób ubiegających się o zasiłek stały;
- c) brak ustalenia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

3) Kierowanie do domów pomocy społecznej

Zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- a) po otrzymaniu wniosku wraz z niezbędnymi dokumentami osoby ubiegającej się o miejsce w domu pomocy społecznej organ gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby wydaje decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej (bez względu na to, czy w domu pomocy społecznej jest wolne miejsce i jak długi jest okres oczekiwania na to miejsce);
- b) gdy w domu pomocy społecznej jest wolne miejsce organ powiatu prowadzącego dom wydaje decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej;
- c) w przypadku niemożności umieszczenia w domu pomocy społecznej z powodu braku wolnych miejsc, organ powiatu prowadzącego dom powiadamia osobę o wpisaniu na listę oczekujących oraz o przewidywanym terminie oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W 2021r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie umieścił 20 osób w domu pomocy społecznej, a oczekujących na umieszczenie było 42 osób. W 2020r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie umieścił 9 osób w domu pomocy społecznej, natomiast oczekujących na miejsce było 45 osób.

Według stanu na grudzień 2020r. liczba mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej w Piekarach Śląskich wynosiła 128 osób.

Z powyższych danych wynika, że w 2021r. osób umieszczonych w domu pomocy społecznej było więcej niż w 2020r., a także zmniejszyła się liczba osób oczekujących na miejsce w domu pomocy społecznej.

4) Prawo do świadczeń z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U z 2021, poz. 1285 ze zmianami) do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54 w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 701 zł, osobie w rodzinie której dochód nie przekracza kwoty 528 zł na osobę w rodzinie), w przypadku których nie zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 12 tej ustawy (stwierdzone dysproporcje między udokumentowaną wysokością dochodu, a sytuacją majątkową osoby wskazującą, że osoba jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową wykorzystując własne zasoby majątkowe).

W 2021 roku wydanych zostało 100 decyzji w sprawach potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

5) Przyznanie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego dla uczniów

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2021r., poz. 1915 z późniejszymi zmianami) do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji przyznającej stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne przysługuje: uczniom szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegiów, pracownikom służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia oraz wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno - wychowawczych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki. Stypendium szkolne przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 528,00 zł netto.

Zasiłek szkolny przysługuje: uczniom szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegiów, pracownikom służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia oraz wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno - wychowawczych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

W roku 2021r. wydano 57 decyzji przyznających stypendium szkolne . Kwota jaką wydatkowano na stypendium szkolne to 42 731,32 zł.

6) Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki wydane przez sąd jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej (t.j. Dz. U z 2021, poz. 2268 z późniejszymi zmianami). Wynagrodzenie za sprawowanie opieki należy do zadań zleconych z administracji rządowej realizowanych przez gminę.

W roku 2021 z wynagrodzenia za sprawowanie opieki skorzystały 2 osoby, a na ten cel wydatkowano kwotę 4 063,00 zł.

II. DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizuje od 1 kwietnia 2014r. zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych, które reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 2021) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 Nr 156 poz. 1817 z późn. zm.).

W okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. z pomocy materialnej w formie dodatku mieszkaniowego skorzystało 984 gospodarstw domowych, zrealizowano 8787 świadczeń, na kwotę 2 944 267,72 zł. W powyższym okresie przyjęto 1632 wniosków. Łącznie wydano 1764 decyzji administracyjnych, w tym:

- 1) 1520 decyzji o przyznaniu świadczenia;
- 2) 80 decyzji odmownych (z powodu rażącej dysproporcji między danymi wynikającymi z wniosku, a stanem rzeczywistym, z powodu przekroczenia powierzchni użytkowej, z powodu przekroczenia kryterium dochodowego, z powodu wydatków na mieszkanie nieprzekraczających kwoty, jaka powinna być pokrywana przez wnioskodawcę lub z powodu braku tytułu prawnego do zajmowanego lokalu;
- 3) 13 decyzje umarzające postępowanie o przyznanie świadczenia na wniosek strony;
- 4) 40 decyzje wygaszające ze względu na zmianę adresu zamieszkania lub zgon wnioskodawcy;
- 5) 71 decyzji wstrzymujących wypłatę świadczeń spowodowanych niedopełnieniem obowiązku bieżącego opłacania przypadającej należności za lokal mieszkalny;
- 6) 40 decyzji wznawiających z powodu uregulowania zaległości;
- 7) 5 postanowień o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania ze względu na braki formalne.

Przeprowadzono 56 wywiadów środowiskowych na okoliczność porównania danych zawartych we wnioskach z faktyczną sytuacją wnioskodawcy. 13 postępowań administracyjnych wznowiono z urzędu w sprawie przyznanego dodatku mieszkaniowego. Średnia wysokość jednego świadczenia wyniosła 335,07.zł.

Lp.	Zasoby	2020 rok		2021 rok	
		liczba	kwota	liczba	kwota
1.	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	4828	1 366 146	4886	1 602 754
2.	Nieruchomości Brzeziny Sp z o.o.	444	144 420	583	249 185
3.	Spółdzielnie Mieszkaniowe	1110	300 651	1136	340 246
4.	Wspólnoty mieszkaniowe	549	166 107	553	173 012
5.	Prywatni zarządcy	1144	382 734	1140	427 882
6.	Inne	501	134 567	489	151 189

Tabela 5: Liczba i kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowego w rozbiu na poszczególne zasoby.

Lp.	Zasoby	2020 rok	2021 rok
1.	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	282,96	328,03
2.	Nieruchomości Brzeziny Sp z o.o.	325,27	427,42
2.	Spółdzielnie Mieszkaniowe	270,86	299,51
3.	Wspólnoty mieszkaniowe	302,56	312,86
4.	Prywatni zarządcy	334,56	375,34
5.	Inne	268,60	309,18

Tabela 6: Średnia wysokość dodatku mieszkaniowego w rozbiciu na poszczególne zasoby.

1. Opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

Na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązku opłacania składek emerytalno-rentowych podlegają niektóre osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna.

Za osoby uprawnione do powyższych świadczeń Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Składki te opłacane są od podstawy odpowiadającej wysokości świadczenia przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia. W 2021r. opłacono składki na ubezpieczenie społeczne za 179 osób. Wydatki na ten cel wyniosły 927 254 zł.

Rodzaj świadczenia	2020			2021		
	Liczba osób	Liczba składek	Koszt ogółem	Liczba osób	Liczba składek	Koszt ogółem
Świadczenie pielęgnacyjne	158	1808	904 751	169	1 695	913 781
Specjalny zasiłek opiekuńczy	8	86	14 667	8	57	9 722
Zasiłek dla opiekuna	2	24	4 092	2	22	3 751
Razem:	168	1 918	923 510	179	1 774	927 254

Tabela 7: Ilość osób i liczba składek na ubezpieczenie społeczne.

Osobie uprawnionej do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna i zasiłku stałego przysługują świadczenia zdrowotne na zasadach określonych w ustawie o ubezpieczeniu zdrowotnym oraz ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków

publicznych. W 2021r. opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne za 276 osób. Wydatki na ten cel wyniosły 237 698 zł.

Rodzaj świadczenia	2020			2021		
	Liczba osób	Liczba składek	Koszt ogółem	Liczba osób	Liczba składek	Koszt ogółem
Świadczenie pielęgnacyjne	66	725	117 748	82	877	151 255
Specjalny zasiłek opiekuńczy	9	96	5 352	9	67	3 733
Zasiłek dla opiekuna	3	36	2004	3	36	2 004
Zasiłek stały	180	1 911	89 336	182	1 830	80 706
Razem:	258	2 768	214 440	276	2 810	237 698

Tabela 8: Ilość osób i liczba składek na ubezpieczenie zdrowotne.

III. DZIAŁ AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ

W ramach Działu Aktywizacji Społecznej realizowane są zadania obejmujące:

- organizację i realizację usług społecznych;
- pogłębioną pracę socjalną (systemową, metodyczną pracę socjalną);
- interwencyjną pracę socjalną i poradnictwo socjalne;
- wsparcie w formie asysty rodzinnej;
- wsparcie w formie asysty osób niepełnosprawnych;
- wsparcie dzieci i młodzieży w formie klubów integracyjnych.

Na realizację zadań, ich zakres, formy oraz zainteresowanie mieszkańców poszczególnymi usługami szczególnie wpływ w roku 2021 (podobnie jak w 2020) miała pandemia COVID-19 i jej skutki. W szczególności, w związku z obostrzeniami w zakresie zasad utrzymywania kontaktów społecznych, wystąpiły ograniczenia w możliwościach korzystania z różnych form aktywnego wsparcia oferowanego przez tutejszy Ośrodek.

1. Zadania w zakresie organizacji i realizacji usług społecznych

Zadania te w ramach Działu Aktywizacji Społecznej realizowane są w wyodrębnionym Zespole Usług i Wsparcia Społecznego, do którego zadań należy przygotowanie i obsługa zróżnicowanych usług socjalnych i społecznych na rzecz mieszkańców. Wśród przygotowywanych i nadzorowanych usług (głównie nabywanych w ramach zamówień publicznych) znalazły się takie, jak: usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, usługi opieki wytchnieniowej, schronienie dla osób bezdomnych (różne formy), usługa sprawienia pogrzebu, kompleksowa usługa czystościowa (dla osób bez dostępu do ciepłej wody i z ograniczoną możliwością prania odzieży), wsparcie konsultanta psychiatry, usługa transportowa i inne. W ramach Zespołu Usług i Wsparcia Społecznego realizowane są także zadania działających w Mieście dwóch Centrów Usług Społecznych.

1) Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych

Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze, przysługują na podstawie art. 17 ust. 1 pkt. 11 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym należą one do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2021r. z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 78 osób, w tym ze specjalistycznych usług opiekuńczych 3 osób. Na świadczenia te wydatkowano kwotę 683 001 zł (z czego 26066 zł, płatne w styczniu 2022) na którą składało się 27460,5 godzin świadczeń na rzecz podopiecznych. W 2020r. z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 98 osób, w tym ze specjalistycznych usług opiekuńczych 18 osób. Na usługi wydatkowano kwotę 891 537,50 zł, na którą składało się 32 659 świadczeń na rzecz podopiecznych.

2) Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi przysługują zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt.3 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym należą one do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę.

W 2020r. z usług specjalistycznych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 5 osób. Wydatki z tego tytułu wynosiły 50 800,00 zł, na które składało się 1 645 świadczeń.

W roku 2021r. skorzystały z tej formy pomocy 4 osoby. Wydatki z tego tytułu wynosiły 36 900 zł (z czego 1980 zł w styczniu 2022) na które składało się 1230 świadczeń.

3) Sprawianie pogrzebu

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – w przypadkach gdy brak osób gotowych do dokonania pogrzebu za osobę zmarłą na terenie Miasta - zleca usługę pochówku osobom uprawnionym, na podstawie umowy z Zakładem Pogrzebowym, zgodnie z art.17 ust.1 pkt. 15 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (t. j. Dz. U. z 2020r. poz. 1876. z późniejszymi zmianami) oraz ustawą o cmentarzach i chowaniu zmarłych z dnia 31 stycznia 1959r. (Dz. U. z 2020r. poz. 1947).

W roku 2021 sprawiono pogrzeb 10 osobom - kwota wydatkowana na wykonaną usługę wynosiła 33 920 zł. Dla porównania w roku 2020 zrealizowano 19 pochówków na łączną kwotę 58 395 zł .

W ramach realizowanych zadań udzielano także pomocy i poradnictwa w zakresie zorganizowania pochówku dla członków rodzin.

4) Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” edycja 2021

Program realizowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego. W dniu 24.05.2021r. została zawarta umowa pomiędzy Gminą Piekary Śląskie a Wojewodą Śląskim na sfinansowanie w/w zadania w roku 2021.

Gmina Piekary Śląskie otrzymała środki z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w 2021r. w kwocie 54 549,60 zł. (środki przyznane zostały na wsparcie 3 osób). Ostatecznie wsparciem w tej formie zostało objętych 9 osób niepełnosprawnych, w tym 8 dorosłych osób legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym oraz 1 niepełnosprawne dziecko.

Głównym celem Programu było wprowadzenie usługi asystenta, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:

- a) dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- b) osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego.

Uczestnicy Programu mieli możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy:

- wyjściu, powrocie i dojeździe do wskazanych przez uczestnika miejsc;
- czynnym uczestnictwie w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych i sportowych;
- wykonywaniu codziennych czynności;
- załatwianiu spraw urzędowych;
- nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami.

Działania podejmowane w ramach Programu miały na celu:

- zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia, a co za tym idzie poprawy ich funkcjonowania w środowisku;
- stymulację do podejmowania wszelkiego rodzaju aktywności;
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych;
- ograniczanie skutków niepełnosprawności.

Z uwagi na fakt, iż Program cieszył się dużym zainteresowaniem, planowana jest kontynuacja Programu w 2022r.

5) Program „Opieka Wytchnieniowa” edycja 2021

Program realizowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego. W dniu 24.05.2021r. została zawarta umowa pomiędzy Gminą Piekary Śląskie, a Wojewodą Śląskim na sfinansowanie w/w zadania w roku 2021.

Gmina Piekary Śląskie otrzymała dotację na realizację Programu pn. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021”, który realizowany był w ramach środków Funduszu Solidarnościowego w wysokości : 35 496 zł. (środki przyznane zostały na wsparcie 3 osób). Ostatecznie wsparciem w tej formie zostało objętych 5 opiekunów sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w tym 4 opiekunów sprawujących opiekę nad dorosłymi osobami niepełnosprawnymi legitymującymi się znacznym stopniem niepełnosprawności lub równoważnym oraz 1 opiekun niepełnosprawnego dziecka.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi.

W Piekarach Śląskich Program był realizowany w dwóch formach:

a) usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w limicie 240 godzin – realizowanej przez gminę;

b) usługi opieki wytchnieniowej w formie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego w limicie 20 godzin – realizowanej przez powiat.

Usługa specjalistycznego poradnictwa była skierowana wyłącznie do członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych wskazanych w programie w celu podniesienia ich kompetencji dotyczących wsparcia osoby niepełnosprawnej i nie jest tożsama z zajęciami rehabilitacyjnymi, pielęgnacyjnymi, psychologicznymi itp. kierowanymi bezpośrednio dla osób niepełnosprawnych

Wprowadzenie usługi miało na celu:

- a) czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację;
- b) wzmocnienie osobistego potencjału oraz ograniczenie wpływu obciążeń psychofizycznych związanych ze sprawowaniem opieki poprzez wsparcie psychologiczne lub terapeutyczne;
- c) podniesienie poziomu kompetencji dotyczących wsparcia osoby niepełnosprawnej poprzez naukę technik wspomaganie, pielęgnacji, prowadzenia działań rehabilitacyjnych w warunkach domowych oraz objęcie specjalistycznym poradnictwem w zakresie psychologicznych i społecznych aspektów wsparcia osób z niepełnosprawnością, zagadnienia profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia.

6) Nadzór nad realizacją usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz innych usług świadczonych na rzecz mieszkańców

W 2021r. z usług opiekuńczych, spec. usług opiekuńczych, spec. usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usługi asystent osobisty osoby niepełnosprawnej i opieki wytchnieniowej skorzystało łącznie 90 osób.

Przeprowadzono kontrole:

- a) usług opiekuńczych łącznie - 521;
- b) specjalistycznych usług opiekuńczych łącznie - 23;

- c) specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 39;
- d) w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - 20;
- e) w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” - 15;
- f) 1 kontrola w schronisku dla osób bezdomnych z usługami w Dąbrowie Górniczej ul Przelotowa 205;
- g) 1 kontrola schronisku dla osób bezdomnych w Będzinie ul. Wolności 250;
- h) 1 kontrola w Spółdzielni Socjalnej „Zakątek Pomocy” w zakresie „kompleksowej usługi; czystościowej” w Piekarach Śląskich ul Kusocińskiego 4;
- i) 1 kontrola w schronisku dla osób bezdomnych z usługami w Irządzach ul. Witów 167;
- j) 1 kontrola schronisku dla osób bezdomnych w Katowicach ul. Gliwicka 89 a.

7) Centrum Usług Społecznych

Centrum Usług Społecznych (CUS) w Piekarach Śląskich powstało w ramach realizacji projektu pod nazwą „Utworzenie Centrum Usług Społecznych w Piekarach Śląskich – ul. Kusocińskiego 4 i ul. Żwirki 23”. Projekt jest współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020.

Centra Usług Społecznych działają na rzecz wspierania i aktywizowania społeczności lokalnej oraz osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, głównie poprzez umożliwienie korzystania ze wsparcia organizacji pozarządowych i innych podmiotów społecznych posiadających siedzibę w Piekarach Śląskich. CUS jest zadaniem realizowanym w ramach Zespołu Usług Społecznych Działu Aktywizacji Społecznej.

a) Centrum Usług Społecznych przy ul. Żwirki 23

W 2021 roku Centrum Usług Społecznych przy ul. Żwirki 23 odwiedziły łącznie 1852 osoby z ponad 20 Organizacji Pozarządowych m.in. Polskiego Związku Niewidomych (371 os.), Stowarzyszenia Emerytów, Rencistów i Inwalidów (280 os.), Stowarzyszenia Honorowych Dawców Krwi KWK „Julian” (468 os.), Stowarzyszenia Radiestetów (107 os.), Piekarskiego Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku (159 os.), Polskiego Związku Filatelistów (71 os.), Stowarzyszenia Tradycji Ludowego Wojska Polskiego (70 os.), czy Polskiego Związku Wędkarskiego (29 os.). Z pomieszczeń CUS wielokrotnie korzystali również przedstawiciele Urzędu Miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Młodzieżowej Rady Miasta, Rady Seniorów oraz Regionalnego Ośrodka Metodyczno-Edukacyjnego Metis z Katowic. W 2021 roku w związku z trwającą nadal światową pandemią COVID 19, w Centrum Usług Społecznych odbywały się przede wszystkim dyżury oraz spotkania organizacji pozarządowych korzystających z CUS, jako swojej siedziby. W czerwcu 2021r. w CUS odbyła się uroczystość z okazji Światowego Dnia Krwiodawstwa. Prezydent Piekarów Śląskich, Pani Sława Umińska-Duraj wręczyła odznaki, a także sama została nagrodzona za swoje zasługi dla Stowarzyszenia Honorowych Dawców Krwi,

- Stowarzyszenie „Piekarskie Koła” we współpracy z przedstawicielami Piekarskiej Drogówki wygłosiło wykład pt. „Przepisy ruchu drogowego dla rowerzystów i nie tylko”;
- Skarbnik Urzędu Miasta Piekary Śląskie wygłosił wykład i porozmawiał z mieszkańcami o tym, „Jak powstaje budżet miasta?”;
- W CUS przy ul. Żwirki 23 odbyły się konsultacje organizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, dotyczące świadczeń 500+ i 300+, które miały wyjaśnić mieszkańcom, jak wypełnić wnioski elektroniczne o przyznanie ww. świadczeń.

W tym okresie Praca w Centrum Usług Społecznych obejmowała bieżącą obsługę mieszkańców miasta Piekary Śląskie, organizację spotkań i dyżurów zgodnie z zachowaniem reżimu sanitarnego, usprawnienie działalności stowarzyszeń działających na rzecz miasta i jego mieszkańców, a także obsługę mediów społecznościowych oraz strony internetowej www.cus.piekary.pl. W 2021 roku kontynuowana była kampania informacyjna o podejmowanych w CUS inicjatywach (własnych i zewnętrznych) z wykorzystaniem strony internetowej i mediów społecznościowych.

Umowę użyczenia pomieszczeń Centrum Usług Społecznych przy ul. Żwirki 23 na rok 2021 podpisało 16 Organizacji z Piekars Śląskich.

Zdjęcie 1: Pierwsze w 2021 roku posiedzenie Rady Seniorów.

Zdjęcie 2: Obchody Światowego Dnia Krwiodawstwa. miasta”

Zdjęcie 3: Wykład „Jak powstaje budżet

Zdjęcie 4: Rozstrzygnięcie konkursu z okazji Dnia Dziecka

Zdjęcie 5: Podsumowanie kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”. pt. „Moje ulubione miejsce w Piekarach Śląskich”.

b) Centrum Usług Społecznych przy ul. Kusocińskiego 4

W Centrum Usług Społecznych przy ulicy Kusocińskiego 4 swoją siedzibę mogą mieć organizacje pożytku publicznego, stowarzyszenia oraz fundacje, które w ramach działalności realizują zadania w zakresie reintegracji społecznej lub zawodowej oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin. Organizacje te mogą prowadzić swoje biuro, odbierać korespondencję, jak również organizować spotkania. W 2021r. swoją siedzibę w dzielnicy Brzeziny Śląskie miały: Stowarzyszenie „Inicjatywa Critical Miss”, Stowarzyszenie „Lecymy Durś”, Spółdzielnia Socjalna „Zakątek Pomocy”, Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł Biały”, Stowarzyszenie „Wolontariusze Gwoździa”, Zintegrowana Grupa Ratownicza „RescueTeam”, Związek Harcerstwa Polskiego, Fundacja „Możesz Lepiej” oraz Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi Rzeczypospolitej Polskiej HDK KWK „Julian”.

W Centrum Usług Społecznych przy ul. Kusocińskiego 4 mieści się Filia Biblioteki Miejskiej, Klub Seniora „Nadzieja”, Klub Integracyjny dla Dzieci i Młodzieży nr 1 „Promyk”, Punkt Terenowy pracowników socjalnych, Punkt Interwencji Kryzysowej, dyżury pełnią asystenci rodziny i asystenci osób niepełnosprawnych, specjalista ds. uzależnień oraz lider wolontariatu. W budynku CUS poradnictwa specjalistycznego udziela lekarz psychiatra. Centrum Usług Społecznych przy ulicy Kusocińskiego 4, podobnie jak CUS przy ul. Żwirki dysponuje pomieszczeniami konferencyjnymi.

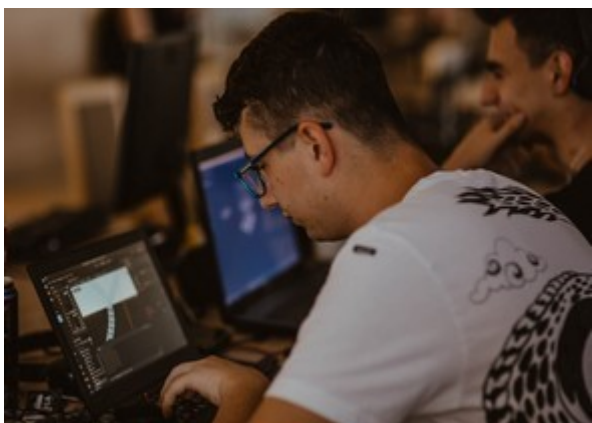
W roku 2021 z sal CUS skorzystało około 1200 osób, w tym m. in. Związek Harcerstwa Polskiego, Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł Biały”, Stowarzyszenie Tradycji Ludowego Wojska Polskiego, Klub Emerytów i Rencistów „Orzeł Biały”, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, Piekarskie Stowarzyszenie Przyrodników, Stowarzyszenie na rzecz poradnictwa obywatelskiego DOGMA, ProMedical Rescue Group, Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna, Stowarzyszenie Akademia Przygody i Sportu, PARADOX Stowarzyszenie Twórców Gier.

W związku z pandemią koronawirusa korzystanie z sal do marca 2021r. było ograniczone z uwagi na wprowadzone obostrzenia, dlatego też wiele zaplanowanych spotkań nie mogło się odbyć.

W roku 2021 w Centrum Usług Społecznych przy ul. Kusocińskiego 4 odbyły się m.in.

- Szkolenia pn. „Kompendium wiedzy pracownika socjalnego” organizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego dla pracowników socjalnych i aspirantów pracy socjalnej zatrudnionych w OPS, GOPS, MOPS, MOPR i PCPR z terenu województwa śląskiego;
- Szkolenia w ramach projektu „Daj sobie szansę” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich;
- Integracyjny festyn międzypokoleniowy pn. „Gryfno Familiö”, organizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dla mieszkańców Piekar Śląskich;
- Warsztaty programowania, projektowania rozgrywki gier, kreowania grafiki 2D i 3D, tworzenia muzyki oraz rozgrywki sieciowej organizowane przez PARADOX Stowarzyszenie Twórców Gier.

Zdjęcie 6-7: Warsztaty tworzenia gier komputerowych organizowane przez PARADOX Stowarzyszenie Twórców Gier

Zdjęcie 8-9: Integracyjny festyn międzypokoleniowy pn. „Gryfno Familiö”

2. Praca Socjalna.

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dokonał reorganizacji działań wspierających poprzez rozdzielenie wypłaty świadczeń z pomocy społecznej i procedur formalno – administracyjnych od działań merytorycznych polegających na bezpośrednim wsparciu osób, rodzin, grup i społeczności lokalnej poprzez prowadzenie pracy socjalnej w formach: interwencyjnej i systemowej.

Jednym z Zespołów Pracy Socjalnej utworzonych dla realizacji wyodrębnionych zadań jest Zespół Pracy Socjalnej Działu Aktywizacji Społecznej. W 2021r. realizował on interwencyjną pracę socjalną (rozpoznanie sytuacji i rozwiązywanie bieżących problemów oraz udzielenie krótkotrwałego wsparcia łączącego działania aktywizująco – motywacyjne i poradnictwo w zakresie pracy socjalnej) oraz systemową, metodyczną pracę socjalną (tzw. pogłębiona praca socjalna), obejmującą kompleksowe działania diagnostyczno - wspierające odbywające się w ścisłej współpracy z osobami korzystającymi, oraz planowe działania oparte o wyznaczone cele, z wykorzystaniem narzędzi właściwych pracy socjalnej (w tym oddziaływań grupowych i środowiskowych).

1) Praca socjalna w środowisku (indywidualna):

Liczba środowisk korzystających z pracy socjalnej w Zespole Pracy Socjalnej DAS w 2021r. wyniosła 221 środowisk, natomiast w rodzinach tych objętych działaniami było 458 osób.

Obok wielozakresowego wsparcia świadczonego na rzecz rodzin realizowano szereg dodatkowych form poradnictwa socjalnego i indywidualnych konsultacji. Między innymi prowadzono indywidualne konsultacje dla osób korzystających z pomocy MOPR, które wykazują problemy z nadużywaniem alkoholu. Na przestrzeni wymienionego powyżej okresu, w kontakcie z pracownikiem socjalnym, dokonującym konsultacji, pozostawało 40 osób. Ogółem przeprowadzono 227 konsultacji indywidualnych w ramach pracy socjalnej i psychoprofilaktyki uzależnień. Działaniami uzupełniającymi pracę środowiskową w ramach działań bezpośrednich systemowej pracy socjalnej było 24 planowanych wejść w środowisko w celu przeprowadzenia konsultacji.

Działalność Zespołu Pracy Socjalnej nakierowana była również na aktywizowanie rodzin z terenu Piekar Śląskich poprzez pracę, zarówno z rodzicami, jak i organizację zajęć dla dzieci. W 2021r. w Zespole Pracy Socjalnej organizowane były spotkania indywidualne (z uwagi na sytuację pandemiczną) w ramach programu „Treningu Kompetencji Rodzicielskich” dla rodziców z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Celem spotkań było nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach wychowawczych oraz uzyskanie odpowiedzi na nurtujące pytania dotyczące swoich dzieci i kwestii związanych z wychowywaniem. W spotkaniach uczestniczyło 5 osób.

2) Praca socjalna z wykorzystaniem metod grupowych obejmuje:

- a) prowadzenie grupy wsparcia z elementami edukacyjnymi w ramach programu "Razem Łatwiej"

Grupowe formy wsparcia	Liczba osób	Ilość godzin zajęć
„Razem Łatwiej”	10	56

Tabela 9: Osoby korzystające z grupowych form wsparcia.

Program stanowił kontynuację działań podjętych w ramach realizowanego do 31.03.2021r. projektu partnerskiego „Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach”.

W programie praca z klientem łączyła elementy pracy indywidualnej z klientem (case management), zespołowego tworzenia planu wsparcia (IPD) oraz grupowego i środowiskowego wsparcia osób

z zaburzeniami i chorobami psychicznymi. Elementem działań było m.in utworzenie i prowadzenie grupy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i spotkania indywidualne. Klientów objęto w miarę posiadanych potrzeb pomocą usługową dostępną w ofercie tut. Ośrodka, np. w formie usług opiekuńczych oraz pomocą asystenta osoby niepełnosprawnej. Spotkania grupowe odbywały się cyklicznie – raz w tygodniu. Grupa miała charakter otwarty - na każdym etapie mogli dołączyć nowi uczestnicy.

Spotkania grupowe przyjęły formę dostarczania pożytecznych informacji, relacjonowania własnych doświadczeń związanych z danymi problemami, słuchania i akceptacji doświadczeń innych, empatycznego zrozumienia i nawiązywania kontaktów społecznych. Polegały przede wszystkim na przyjmowaniu i dzieleniu się wsparciem. Prowadzący podążali za potrzebami i oczekiwaniami uczestników w tym zakresie. Spotkania tematyczne prowadzone były przez pracowników socjalnych Zespołu Pracy Socjalnej i przedstawiciela Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej. W ramach programu zorganizowano wyjścia integracyjno-edukacyjne do Miejskiej Biblioteki Publicznej, gdzie obejrzano wystawę malarstwa oraz stałą wystawę Izby Regionalnej; wyjście do nowo utworzonej tężni w Brzozowicach oraz do Bazyliki Piekarskiej, gdzie obejrzano "Piekarskie Betlejem" - żywą i ruchomą szopkę na Rajskim Placu.

W zakresie indywidualnej pracy socjalnej realizowano maksymalną indywidualizację podejścia uwzględniającą potrzeby uczestników oraz zakres uzgodnionego w ramach IPD wsparcia.

Nadrzędnym celem programu byłot stworzenie sieci wsparcia i zwiększenie dostępności osób z zaburzeniami psychicznymi do realizowanych w MOPR i środowisku usług socjalnych i społecznych, stąd planuje się podejmowane działania zmierzających do poszerzenia diagnozy potrzeb w tym zakresie wśród mieszkańców miasta oraz nawiązania współpracy i realizację wspólnych działań z podmiotami zainteresowanymi promocją zdrowia psychicznego.

3) Środowiskowa praca socjalna

W ramach realizowanej środowiskowej pracy socjalnej w Szarleju w Piekarach Śląskich wykorzystującej metodę aktywizacji społeczności lokalnej w dniu 25 czerwca 2021 r. zorganizowano na ulicy Traugutta 1 – zabawę z debatą dziecięcą „Zmieniany nasze podwórko”. Wydarzenie to zostało zorganizowane przez Zespół Pracy Socjalnej Działu Aktywizacji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich przy pomocy Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej prowadzonym przez Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej z Katowic.

Tematem przewodnim spotkania były kwestie ekologiczne oraz związane z utrzymaniem czystości najbliższej okolicy – podwórka. Spotkanie rozpoczęło się zabawami tanecznymi, następnie każde z dzieci przygotowało własne wizytówki z imieniem ozdabiane kolorowymi koralikami. Kolejnym punktem programu był pokaz gigantycznych baniek mydlanych. Następnie wspólnie na foli rozwieszanej pomiędzy drzewami namalowały akwarelami obraz. Przeprowadzono pogadankę ekologiczną na temat segregowania śmieci. Wy tłumaczono dzieciom ideę wielkiej piątki (oznaczeń kolorystycznych pojemników do segregowania). Każde z dzieci na wspólnym kartonie odrysowało swoją rączkę, jako symbol 5 wskazanych kolorów. Dzieci wzięły udział w konkursie z nagrodami dotyczącym segregowania. Później miały za zadanie pokolorowania szarej kostki brukowej kredą na ich podwórku. Kolejnym punktem programu, w którym uczestniczyły chętnie wszystkie dzieci była zabawa z chustą KLANZA. Ostatnim punktem programu, który wzbudził wielki entuzjazm dzieci były robione przez prowadzącego zabawę pracownika socjalnego Zespołu Pracy Socjalnej

balonikowe zabawki (kwiatki, zwierzątka, miecze itp.). Każde z dzieci otrzymało taką balonikową zabawkę jakiej zapragnęło. W zabawie uczestniczyło ok 17 dzieci w różnym wieku i ich rodziny (mamy, babcie, ciocie). Zabawa wzbudziła zainteresowanie okolicznych mieszkańców. Organizacja spotkania była możliwa w takim wymiarze dzięki dużemu zaangażowaniu pracowników Zespołu Pracy Socjalnej oraz pomocy sponsora: firmy MAGICZNA KRAINA z Bytomia, która sfinansowała baloniki do modelowania zwierzątek.

Celem głównym realizowanego programu było podniesienie poziomu aktywności mieszkańców obszaru objętego oddziaływaniem programu oraz instytucji lokalnych w zakresie wspólnego, kompleksowego i samodzielnego rozwiązywania najistotniejszych problemów społecznych, w szczególności klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

W ramach programu zorganizowano spotkanie z sąsiadami w dniu 01.09.2021r. „Rozmawiamy o naszych sprawach”. Spotkanie odbyło się w siedzibie Zespołu Pracy Socjalnej przy ul. Wyszyńskiego 31. Uczestniczyli w nim pracownicy ZPS, sąsiedzi oraz prowadzący spotkanie przedstawiciel z Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej Stowarzyszenia Współpracy Regionalnej w Katowicach. W trakcie spotkania omawiano problemy dotyczące dzielnicy Szarłej oraz najbliższej okolicy ulicy Wyszyńskiego 31, m.in. problemy z konserwacją budynku, niewystarczające w opinii mieszkańców kontakty z zarządcą budynku, dużą liczbę osób nadużywających alkoholu, zagrożenie demoralizacją młodzieży, bezdomnych śpiących na strychu budynku, niewystarczającej liczby placów zabaw, ławek na chodnikach, itp. Efektem spotkania było wsparcie w kontaktach z zarządcą budynku oraz złożenie briefu w ramach projektu realizowanego przez Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS w Rybniku „Śląska przestrzeń innowacji”. W briefie zdefiniowano główne wyzwanie w obszarze „Rewitalizacja miast w wymiarze społecznym” tj.: „W jaki sposób zapobiegać uzależnieniom dzieci i młodzieży w Piekarach Śląskich - Szarleju tak, aby uzyskały skuteczne wsparcie w prowadzeniu życia wolnego od uzależnień?”. Przygotowanie briefu było konsultowane przez specjalistę ze Stowarzyszenia Fabryka Inicjatyw Lokalnych FIL z Katowic.

Pracę środowiskową prowadzono również w Brzezinach. 10 września na terenie Centrum Usług Społecznych w Piekarach Śląskich przy ulicy Kusocińskiego 4 odbył się integracyjny festyn międzypokoleniowy pt. „Gryfno Familio”. W festynie wzięło udział 45 osób. Celem głównym spotkania było stworzenie możliwości aktywnego spędzenia czasu wolnego przez całe rodziny, a także dążenie do integracji mieszkańców. Dla uczestników festynu przygotowano liczne atrakcje dla całej rodziny, konkursy, gry, zabawy integracyjne oraz liczne zabawy taneczne. Najmłodszy uczestniczyli również w pokazie gigantycznych baniek mydlanych. Każdy z uczestników miał możliwość nauczenia się tworzenia zwierzątek z długich balonów do modelowania, które były następnie wręczane dzieciom. Dużym zainteresowaniem cieszyły się konkursy z różnych dziedzin min. dotyczące segregacji śmieci. W pikniku udział wzięli również funkcjonariusze Policji. Poza prelekcjami na temat bezpieczeństwa, najmłodszy mogli też poznać sprzęt i wyposażenie policyjne. Dzieci mogły z bliska obejrzeć również policyjny radiowóz. Podczas imprezy dla mieszkańców Piekar Śląskich istniała możliwość dokonania szczepienia przeciwko COVID-19 dzięki mobilnemu stanowisku szczepień Piekarskiego Centrum Medycznego.

4) Praca socjalna w ramach działań projektowych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach partnerstwa z Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym Teatr Grodzki realizował projekt „Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach”.

Projekt realizowany był do końca marca 2021r. Projekt był skierowany do osób doświadczających kryzysów psychicznych, po przebytych epizodach choroby psychicznej, osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym długotrwale chorujących oraz ich otoczenia, czyli osób spokrewnionych lub niespokrewnionych wspólnie zamieszkujących. Działania projektowe na rzecz ww. grupy docelowej zakończyły się w grudniu 2020 r. W Piekarach Śląskich działaniami projektu objętych było 19 osób (w tym 5 osób z otoczenia). W okresie od stycznia do marca 2021 r. pracownicy socjalni uczestniczyli w superwizjach finansowanych w ramach projektu oraz w 3 spotkaniach online podsumowujących testowanie modelu "Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach". Efektem realizacji projektu było wspólne z partnerami projektu opracowanie modelu środowiskowego wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i chorobami psychicznymi. Korzystając z doświadczeń w realizacji ww modelu przygotowano program „Razem łatwiej”, będący kontynuacją oferty tut. Ośrodka dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz chorujących.

5) Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych przez Zespół Pracy Socjalnej

Pracownicy Socjalni Zespołu Pracy Socjalnej Działu Aktywizacji Społecznej w 2021r. przeprowadzili 150 rodzinnych wywiadów środowiskowych na potrzeby związane z realizacją zadań, z zakresu przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz o ustawy wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

6) Superwizja w pracy socjalnej

W ramach Zespołu Pracy Socjalnej realizowane były sesje superwizji koleżeńskich. Celem powyższych sesji było poszerzenie perspektywy odbioru klienta i jego problemu przez pracowników socjalnych, co było pomocne w podejmowaniu przez nich działań, jak i w skoordynowaniu pracy w zespole. Dawało to też możliwość wspólnego zespołowego zadecydowania o czasie pracy i rodzajach podejmowanych metod w danym środowisku, czy wobec wskazanego klienta. Udział w sesji był dobrowolny, zarówno w roli osoby poddanej superwizji, jak i uczestników. W 2021r. przeprowadzono 5 superwizji koleżeńskich. Pracownicy uczestniczyli również w 6 spotkaniach superwizji pracy socjalnej – łącznie 30 godzin. Ponadto pracownicy socjalni ZPS uczestniczyli do marca 2021 roku w superwizji w ramach projektu „Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach”.

7) Inne działania prowadzone przez Zespół Pracy Socjalnej

- a) kierowanie dzieci do udziału w Klubie Integracyjnym dla Dzieci i Młodzieży nr 1 „Promyk”, edycja 2019-2022 oraz Programie „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021;
- b) udział w grupach roboczych w związku z procedurą Niebieskie Karty - 3 spotkania;
- c) spotkania z wolontariuszami programu MŁODZI DLA SENIORÓW - 10 spotkań;
- d) zawarcie porozumienia na świadczenie usług wolontarystycznych programu „DAJĘ CI TWÓJ CZAS”;
- e) zgłoszenie 2 rodzin do udziału w programie „Szlachetna paczka” - jedna z rodzin otrzymała wsparcie w ramach programu;
- f) udział w świątecznej akcji choinka tj. przekazania przez Panią Senator bezpłatnie dla rodzin będących pod opieką MOPR;

- g) wydawanie skierowań do korzystania z pralni i prysznica przez klientów MOPR mieszczącej się w Centrum Usług Społecznych przy ul. Kusocińskiego 4;
- h) umożliwienie korzystania klientom MOPR z pralki mieszczącej się w pomieszczeniach ZPS przy ulicy Wyszyńskiego 31- łącznie z skorzystano w 2021 roku 41 razy;
- i) podnoszenie przez pracowników ZPS poziomu posiadanych umiejętności i kwalifikacji m.in. poprzez udział w szkoleniach, konferencjach organizowanych przez m.in. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach.

3. Asysta Rodzinna

W związku z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 poz. 821 z późniejszymi zmianami), gmina realizuje zadania w postaci wspierania rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zamieszkujących na terenie gminy, a także rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach. Z pomocy asystenta rodziny skorzystało 102 rodziny, w tym 369 osób, z czego 229 osób to małoletnie dzieci. Asystent rodziny pracuje samodzielnie z rodziną, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem. W 24 przypadkach Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach orzekł postanowieniem sądowym udział asysty rodzinnej w podnoszeniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. Dodatkowo w związku z wprowadzoną w 2017r. Ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016r. (t. j. Dz. U. z 2020r. poz. 1329) asystenci udzielili poradnictwa 8 rodzinom, które nie ubiegały się o całościowe objęcie pomocą asystenta.

Odbiorcami działań asysty rodzinnej są rodziny, w których głównym problemem są trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej lub w placówce. Proces rekrutacji rodzin do asysty najczęściej realizowany był poprzez rozeznanie sytuacji w rodzinach przez pracowników socjalnych, a następnie przez wspólne omówienie z kierownikiem Działu Aktywizacji Społecznej, pracownikiem socjalnym i asystentem zasadności przyznania danej rodzinie asysty. Tak wypracowany system pozwala na wyłonienie z grona potrzebujących pomocy rodzin, gdzie potrzeba bardziej intensywnych działań, niż może zaoferować w ramach swojej pracy pracownik socjalny, a jednocześnie chętnych do skorzystania z formy pomocy jaką jest asysta. W okresie wakacji letnich 3 dzieci z rodzin objętych wsparciem asysty rodzinnej wyjechało na kolonie zorganizowane przez Kuratorium Oświaty w Katowicach.

4. Asystent Osoby Niepełnosprawnej

W ofercie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie od 2014r. funkcjonuje forma pomocy skierowana dla osób niepełnosprawnych z terenu Piekar Śląskich – usługa asystenta osoby niepełnosprawnej. W 2020r. pracę z osobami niepełnosprawnymi prowadził 1 asystent osoby niepełnosprawnej. Zadanie realizowane przez asystenta osoby niepełnosprawnej wpisuje się w realizację przyjętego uchwałą przez Radę Miasta „3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Piekarach Śląskich na lata 2018-2020”. W 2020r. wsparciem asystenta osoby niepełnosprawnej objęte były 33 rodziny, w tym 35 osób. Zakres zadań asystenta osoby niepełnosprawnej obejmuje:

- 1) pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz związanych z integracją społeczną, zarówno w środowisku rodzinnym, jak i społecznym;
- 2) pomoc w nawiązywaniu współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) wspieranie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych;
- 4) motywowanie do nabywania kompetencji społecznych i podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 5) pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia i motywowanie do działań w tym zakresie;
- 6) przygotowywanie i prowadzenie zajęć grupowych dla osób niepełnosprawnych;
- 7) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji problemowej lub kryzysowej.

5. Klub Integracyjny dla Dzieci i Młodzieży

Zajęcia w Klubie Integracyjnym nr 1 „Promyk” prowadzone są od poniedziałku do piątku w godzinach od 10:00 do 18:00, w dni wolne od nauki (ferie zimowe i świąteczne) placówka czynna jest w godzinach od 7:30 do 15.30. Średnia liczba dzieci uczęszczających do Klubu wynosi 28 osób.

Dla wychowanków jest to miejsce, w którym spędzają czas wolny w sposób bezpieczny rozwijając swoje zainteresowania w szerokim zakresie. Praca wychowawcza w placówce opiera się na prowadzeniu zajęć grupowych oraz indywidualnych, sporządzaniu diagnozy dziecka, monitorowaniu sytuacji szkolnej, oferowaniu pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, ciągłego poszerzania wiedzy na temat potrzeb dziecka.

W 2021 roku w Klubie Integracyjnym prowadzone były:

- 1) zajęcia z pedagogiki zabawy służące rozładowaniu emocji, uczące współpracy i udzielania sobie wsparcia;
- 2) zajęcia sportowe i ruchowe na świeżym powietrzu: które miały na celu usprawnić koordynację ruchową u młodszych dzieci, a u starszych ją wzmocnić;
- 3) warsztaty o różnej tematyce;
- 4) zajęcia plastyczne – techniczne z wykorzystaniem różnych form;
- 5) zajęcia stolikowe: gry planszowe, układanki, karty.

Dodatkowo prowadzone były zajęcia:

- 1) rozwijające umiejętności manualne;
- 2) wzbogacające posiadane wiadomości z wykorzystaniem zdobytej wiedzy, zaspakajające ciekawość świata(konkursy, zagadki, krzyżówki, rebusy, kałambury, gry edukacyjne, koło fortuny);
- 3) rozwijające pamięć i koncentrację uwagi;
- 4) kształtujące ekspresję ruchową (zabawy ruchowe przy muzyce);
- 5) relaksujące, wyciszające (spacery, oglądanie bajek);
- 6) kształtujące umiejętności: wypowiedzenia się na zadany i dowolny temat, formułowanie pytań i odpowiedzi.

Zadania podjęte przez Klub Integracyjny nr 1, „Promyk”:

- 1) Podczas półkolonii letnich zorganizowano szereg wyjazdów min. na Stadion śląski , do Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu na warsztaty pt. ” Wampiry, zmary, upiory”, „ Ciekawe życie pszczół ”,

„Kosmos” oraz „Projekt na motywach ludowych” odwiedziliśmy także Skansen i Ogród Zoologiczny w Chorzowie oraz została zorganizowana całodniowa wycieczka w Beskidy;

- 2) Wyjścia do Biblioteki Publicznej w Piekarach Śląskich;
- 3) Udział w festynie międzypokoleniowym pn. „Gryfno familio”;
- 4) Warsztaty pt.: „Mini mydełka”, „Przypinki”, „Slime”, „Świąteczne ciasteczka”;
- 5) Andrzejki w klubie;
- 6) Mikołajki w klubie.

Podsumowując działalność klubu można stwierdzić, że u dzieci uczęszczających systematycznie na zajęcia zauważono wiele pozytywnych zmian w zachowaniu. Dla wielu podopiecznych klub był jedynym miejscem, gdzie mogły przygotować się do zajęć szkolnych, otrzymać pomoc, oraz ułatwić rozwijanie zainteresowań i organizację czasu wolnego.

6. Dodatkowe działania wspierające mieszkańców miasta Piekary Śląskie

22 grudnia 2021r. Polski Czerwony Krzyż we współpracy z firmą AMAZON przekazał paczki dla piekarskich seniorów znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich włączył się w działania poprzez sporządzenie list osób oraz dystrybucję. Świąteczną niespodziankę otrzymało w ten sposób 38 osób. Dodatkowo Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we współpracy z darczyńcami przygotował dodatkowo 30 paczek dla osób i rodzin potrzebujących.

Zdjęcia 10-13: Przygotowywanie i wręczenie paczek świątecznych

W dniu 13 grudnia Pani Senator Dorota Tobiszowska przekazała bezpłatnie choinki dla 18 rodzin będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich. W przekazaniu choinek wzięła udział Prezydent miasta Piekar Śląskie Pani Sława Umińska-Duraj, a także Pan Marek Palka prezes Huty Łabędy. Wręczenie choinek miało miejsce przed Centrum Usług Społecznych przy ul. Kusocińskiego 4. Akcja była prowadzona przy współpracy z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Katowicach, Nadleśnictwem Świerklaniec, Hutą Łabędy oraz EkoProHut z Gliwic. Rodziny otrzymały również słodki poczęstunek.

Zdjęcia 14-16: Wręczenie choinek mieszkańcom Piekar Śląskich

W 2021r. Ośrodek wzięł ponownie udział w realizacji rządowego Programu „Wspieraj Seniora”. Z programu skorzystało 59 osób w wieku powyżej 70 roku życia oraz 27 osób poniżej 70 roku życia, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej. W realizację programu zaangażowanych było 29 pracowników MOPR. Działania w programie polegały na pomocy w czynnościach, które wymagały wyjścia z domu, w szczególności dokonaniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, zakup leków i opłacenia rachunków.

IV. ZESPÓŁ OŚRODKÓW WSPARCIA DZIENNEGO

1. Dzienny Dom Pomocy Społecznej

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Decyzję kierującą do Dziennego Domu Pomocy Społecznej podejmuje Dyrektor MOPR. Pracownik socjalny na wniosek osoby zainteresowanej lub innych osób za jej zgodą, przeprowadza wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania, ustalając sytuację bytowo-rodzinną osoby, a następnie w drodze decyzji administracyjnej określony zostaje czasookres przyznania miejsca oraz odpłatność za wyżywienie.

Wysokość odpłatności uzależniona jest od dochodu osoby. Osoby o niskim dochodzie mają zapewnione posiłki bezpłatnie. Odpłatność za wyżywienie naliczana jest zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Piekary Śląskie Nr X/110/07 z dnia 21 czerwca 2007 roku.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej swoją działalnością obejmuje obszar Piekar Śląskich. Zapewnia pomoc osobom w wieku geriatrycznym, niepracującym osobom niepełnosprawnym w stopniu lekkim oraz innym osobom mającym trudności w organizacji samodzielnej egzystencji. Do podstawowych form tej pomocy przede wszystkim należy: organizacja wyżywienia poprzez zapewnienie dwóch posiłków dziennie (śniadania i obiadu), zaspokajanie potrzeb towarzyskich i kulturalnych, podniesienie samooceny, umiejętności interpersonalnych, sprawności psychofizycznej, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i użyteczności społecznej, ugruntowanie pozycji w środowisku, poszerzenie zainteresowań, utrzymywanie stosunków z rówieśnikami oraz nawiązanie nowych przyjaźni, poprawa samopoczucia, wzrost aktywności i samodzielności, udostępnienie urządzeń do utrzymania higieny osobistej.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 6:00 do 14:00. Seniorzy do placówki dowożeni są busem. Podstawowym celem Dziennego Domu Pomocy Społecznej jest jak najdłuższe utrzymanie sprawności fizycznej i psychicznej przez pensjonariuszy. Zakończenie wykonywania zawodu oraz fizjologicznie malejąca sprawność fizyczna dla wielu osób w wieku geriatrycznym jest przyczyną popadnięcia w bierność i stagnację. Przestają oni uczestniczyć w życiu społecznym, nie podejmują działalności kulturalnej. Dla wielu z pensjonariuszy, u których świadomość własnej niepełnosprawności szła w parze z poczuciem osamotnienia i odrzucenia, pobyt w naszej placówce jest szansą na prowadzenie satysfakcjonującego ich trybu życia (bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania). Pomaga również w zaspokajaniu takich potrzeb jak bezpieczeństwo, afiliacja oraz samorealizacja i szacunek. Dużą wagę przywiązuje się do poszanowania godności każdego z uczestników oraz jego prawa do własnych opinii i sądów.

W Dziennym Domu Pomocy Społecznej w 2021r. organizowane były imprezy okolicznościowe tj. Wielkanoc, Wigilia, Halloween, Dzień Kobiet, Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, imieniny i urodziny Pensjonariuszy, zabawy taneczne, zajęcia edukacyjne, manualne, prelekcje tematyczne np. w zakresie bezpieczeństwa. Organizowane były również spotkania z uczniami z Zespołu Szkół im. Marii Grzegorzewskiej w Piekarach Śląskich oraz Klubowiczami z Klubów Seniora RADOŚĆ, SIELANKA i NADZIEJA. W razie konieczności spotkania odbywały się również w godzinach popołudniowych. Z inicjatywy pensjonariuszy powołano trzyosobowy zespół w celu udzielania pomocy osobom, które z przyczyn np. zdrowotnych nie mogły przyjść do Dziennego Domu Pomocy Społecznej. Pomoc polegała na odwiedzaniu osób przebywających w szpitalu, robieniu zakupów, załatwianiu spraw urzędowych.

Pensjonariusze w razie konieczności zawsze mogli liczyć na pomoc całego personelu, który aktywnie uczestniczył w codziennym funkcjonowaniu Dziennego Domu Pomocy Społecznej.

Do podstawowych form pomocy, które zapewnia nasza placówka, należy:

1. Zapewnienie pensjonariuszom wszelkiej możliwej pomocy i wsparcie poprzez:

- 1) zapewnienie wyżywienia dostosowanego do wieku i potrzeb z uwzględnieniem wymogów dietetycznych,
- 2) udostępnienie sprzętu (radio, telewizor, komputer z dostępem do Internetu), urządzeń do utrzymania higieny osobistej oraz prasy i książek,
- 3) codzienny pomiar ciśnienia tętniczego,
- 4) pomoc w załatwianiu spraw osobistych np. uiszczanie rachunków, opłat, załatwianie wizyt lekarskich itp.
- 5) szeroka współpraca z pracownikami socjalnymi, opiekunkami oraz pielęgniarzami środowiskowymi, w zapewnieniu osobom samotnym opieki w czasie choroby, w potrzebie, wsparcia socjalnego itp.
- 6) współpraca z wolontariuszami.

2. Zaspokojenie potrzeb towarzyskich, kulturalnych poprzez:

- 1) organizowanie różnorodnych imprez mających cel zarówno rozrywkowy jak i integrujący (Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Seniora, Andrzejkę, Mikołajki, Wigilia itp.),
- 2) organizacja całonocnych wycieczek autokarowych.

3. W ramach integracji środowiska:

- 1) zapraszanie na wszelkie imprezy i wycieczki ludzi starszych i samotnych okolicznej dzielnicy,
- 2) organizowanie w okresie letnim pikników na świeżym powietrzu.

Zdjęcia 17-23: Zajęcia na świeżym powietrzu.

4. W ramach terapii zajęciowej:

1) Ludoterapia/zabawoterapia:

- a) zabawy manipulacyjne,
- b) zabawy tematyczne,
- c) zabawy konstrukcyjne,
- d) zabawy i gry dydaktyczne.

2) Terapia ruchem:

- a) ćwiczenia ogólnie usprawniające, oddechowe, poranne itp.,
- b) gry i zabawy ruchowe połączone z elementami rytmiki i tańca,
- c) nauka czynności życia codziennego.

3) Trening umiejętności społecznych:

- a) nawiązywanie relacji,
- b) prowadzenie rozmowy,
- c) podtrzymywanie kontaktów,
- d) asertywność,
- e) rozwiązywanie konfliktów itp.

4) Rekreacja:

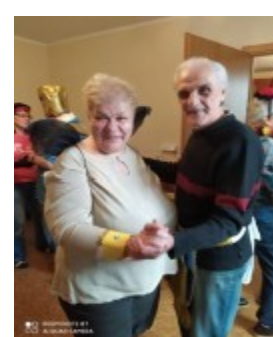
- a) silwoterapia – terapia przez spacer po lesie, ogrodzie itp.,
- b) zabawy i gry zespołowe,
- c) zwiedzanie – obserwowanie czynności wykonywanych przez inne osoby np. występów artystycznych, zawodów sportowych, oglądanie wystaw itp..

5) Arteterapia:

- a) rysunek – rysowanie kredkami ołówkowymi, świecowymi, pastelami, ołówkiem, kredą, węglem,
- b) malarstwo – malowanie farbami plakatowymi, akwarelą, do szkła,
- c) grafika – gipsoryt, linoryt, drzeworyt, monotypia, druk strukturalny,
- d) rzeźba – masy plastyczne (masa solna, glina, modelina, plastelina, masa papierowa, wosk itp.), papieroplastyka, origami (tworzenie przedmiotów, kwiatów, laurów, kartek itp.),
- e) zdobnictwo i dekoratorstwo – ikebana (układanie kompozycji z suszonych i żywych kwiatów, roślin, owoców, drzewa, szyszek, mchu, piór itp.), dekoracje okolicznościowe, świąteczne.
- f) muzykoterapia:
  - muzykoterapia bierna – muzyka aktywizująca, relaksacyjna,
  - muzykoterapia czynna – nauka śpiewania nowych piosenek, śpiewanie utworów znanych i lubianych, ludowych, biesiadnych itp..
- g) biblioterapia:
  - czytanie głośne fragmentów lub całości książki/tekstu,
  - słuchanie tekstów biblioterapeutycznych,
  - poradnictwo biblioteczne – propozycje do samodzielnego czytania.
- h) filmoterapia
- i) choreoterapia:

- taniec,
- ćwiczenia muzyczno – ruchowe,
- motywowanie do aktywnego uczestnictwa w działalności Domu, pomocy słabszym.

Zdjęcia 24-36: Warsztaty z arteterapii

5. Współdziałanie z Przedstawicielami Dziennego Domu, którzy z własnej inicjatywy podjęli się działania:

- 1) w ustalaniu potrzeb,
- 2) w ustalaniu zajęć i planów działania,
- 3) w tworzeniu rodzinnego klimatu i przyjaznych stosunków międzyludzkich,
- 4) w aktywizowaniu do czynnego udziału pensjonariuszy w działalności tutejszego Dziennego Domu.

W 2021 roku z pobytu w Dziennym Domu Pomocy Społecznej skorzystało 29 pensjonariuszy. DDPS zapewnia dwa posiłki dziennie (śniadanie i obiad). Zarówno śniadanie jak i obiad są posiłkami dwudaniowymi. Średni koszt osobodnia w roku 2021 wyniósł ok. 9,40 zł .

Styczeń – działalność DDPS zawieszona,

Luty – działalność DDPS zawieszona,

Marzec – działalność DDPS zawieszona,

Kwiecień – działalność DDPS zawieszona

Maj –11,41 zł,

Czerwiec – 11,04 zł,

Lipiec – 9,38 zł,

Sierpień – 9,01 zł,

Wrzesień – 8,36 zł,

Październik – 8,67 zł,

Listopad – 7,96 zł,

Grudzień – działalność DDPS zawieszona.

Koszt osobodnia wyliczany jest na podstawie rozchodu środków żywności, który następnie jest dzielony przez sumę dni roboczych w danym miesiącu. Koszt jaki ponosi pensjonariusz uzależniony jest od ilości dni jego obecności w ośrodku.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiczną działalność Dziennego Domu Pomocy Społecznej od stycznia do kwietnia oraz w grudniu została zawieszona. Pracownicy Zespołu Ośrodków Wsparcia Dziennego podejmowali jednak działania bez udziału podopiecznych. W ramach wsparcia mieszkańców Piekar Śląskich przebywających na kwarantannie przygotowywane było zaopatrzenie w żywność i artykuły pierwszej potrzeby w formie paczek. Przez cały okres zamknięcia klubów i Dziennego Domu pracownicy byli w stałym kontakcie telefonicznym z seniorami oferując im potrzebne wsparcie. Polegało ono na pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, umawianiu wizyt lekarskich, dostarczaniu żywności, pomocy w realizacji recept, wypożyczaniu książek, pomocy w opiece nad zwierzętami, wsparciu technicznym np. w konfiguracji sprzętu elektronicznego (tablety otrzymane w ramach kursu komputerowego) oraz innych, w zależności od potrzeb.

Pracownicy Zespołu Ośrodków Wsparcia Dziennego realizowali rządowy program „Wspieraj Seniora”. Celem strategicznym programu było zapewnienie usługi wsparcia osobom starszym i samotnym powyżej 70 roku, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu i nie mieli możliwości zabezpieczenia sobie artykułów podstawowej potrzeby we własnym zakresie, w tym artykułów spożywczych, oraz środków higieny osobistej.

Uczestnicy Dziennego Domu Pomocy Społecznej to przeważnie osoby starsze, pozostające we własnych mieszkaniach. Najczęściej są to osoby samotne bądź też utrzymujące sporadyczny kontakt

z rodziną, dlatego dogodną opieką nad nimi jest właśnie Dzienny Dom Pomocy Społecznej. Podopieczni aktywnie uczestniczą w życiu Ośrodka, organizowanych zajęciach oraz imprezach okolicznościowych. Oprócz zaspokojenia podstawowych potrzeb starano się również zapewnić komfort samego pobytu w budynku.

W ciągu całego roku Dzienny Dom Pomocy Społecznej współpracował z Klubami Seniora RADOŚĆ, SIELANKA oraz NADZIEJĄ, jak również z uczniami z Zespołu Szkół im. Marii Grzegorzewskiej w Piekarach Śląskich. Zarówno Kluby jak i Dzienny Dom Pomocy Społecznej to ośrodki przeznaczone dla Seniorów, aczkolwiek okazało się, iż potrzeby i oczekiwania uczestników w tych ośrodkach są zgoła odmienne.

Wszystkie formy proponowanych zajęć zarówno w Dziennym Domu Pomocy Społecznej jak i Klubach Seniora miały wspólny cel, jakim było zapobieganie izolacji społecznej, minimalizacji objawów negatywnych i podnoszenie jakości życia. Starano się osiągnąć założone cele poprzez uczenie się funkcjonowania w grupie, poprawę komunikacji poprzez zrozumienie relacji występujących w najbliższym otoczeniu i środowisku społecznym. Praca w tym kierunku była celem strategicznym i cały czas jest kontynuowana.

2. Kluby Seniora „Radość”, „Sielanka” i „Nadzieja”

W Piekarach Śląskich funkcjonują trzy Kluby Seniora: „Radość”, „Sielanka” i „Nadzieja”. Najstarszy z nich, „Radość”, powstał 17 grudnia 2012 roku, będąc prekursorem dla kolejnych placówek w dzielnicy Kamień (Klub Seniora „Sielanka”) i Brzeziny Śląskie (Klub Seniora „Nadzieja”). Wraz z Dziennym Domem Pomocy Społecznej wchodzi w skład Zespołu Ośrodków Wsparcia Dziennego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich. Z zajęć w Klubach Seniora w roku 2021 skorzystało 84 osoby (na 86 przewidzianych miejsc). Placówki są czynne od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 16.00.

Podstawowym zadaniem Klubów Seniora jest aktywizacja osób starszych obejmująca wiele różnych dziedzin życia, m.in. uspołecznianie, działalność na płaszczyźnie kulturalnej, oświatowej, arteterapia, promowanie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa, dbanie o higienę, profilaktyka zdrowotna itp. Głównym celem podejmowanych działań przez Kluby Seniora jest utrzymanie przez uczestników zajęć jak najdłużej sprawności umysłowej i fizycznej. Podejmowane są działania integracyjne, zmierzające do budowania „mostu pokoleń” poprzez współpracę z piekarskimi przedszkolami – np. Miejskim Przedszkolem nr 11 w Piekarach Śląskich, Miejskim Przedszkolem nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Piekarach Śląskich, Miejskim Przedszkolem nr 12 w Piekarach Śląskich, Miejskim Żłobkiem w Piekarach Śląskich, Warsztatami Terapii Zajęciowej a także Specjalnym Ośrodkiem Szkolno - Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Dąbrowie Górniczej. W ramach profilaktyki zagrożeń Kluby współpracują z dzielnicowymi oraz policjantami Komendy Miejskiej Policji w Piekarach Śląskich. Ponadto współdziałają z różnymi instytucjami oraz specjalistami, np.: prawnikiem z fundacji DOGMA, Miejską Biblioteką Publiczną w Piekarach Śląskich, piekarską Izbą Regionalną czy wybranymi jednostkami Urzędu Miejskiego.

Ważnym elementem pracy Klubów Seniora jest wspieranie uczestników w sprawach życia codziennego, np. w załatwianiu spraw urzędowych, lekarskich, pomoc w robieniu zakupów. Klubowicze uczestniczą w inicjatywach organizowanych przez podmioty zewnętrzne np.: Dzień Flagi, Senioralia, Forum Seniora (wydarzenie online), wydarzenia kulturalne i artystyczne organizowane na terenie naszego miasta i miast ościennych. Organizowane są wycieczki i wyjścia (np. do parku w Reptach, Parku Śląskiego

w Chorzowie, do Muzeum Narodowego Miasta Krakowa, na jarmark bożonarodzeniowy do Katowic a także do różnych restauracji i kawiarni). Uczestnicy wspólnie świętują także ważne dla nich okazje tj. urodziny, obchody Międzynarodowego Dnia Seniora, Dzień Babci i Dziadka, Andrzejki, Wigilia, Sylwester czy też Urodziny Klubu. Seniorki i Seniorzy chętnie biorą udział w różnych akcjach społecznych i charytatywnych np. zbiórka dla schroniska w Miedarach, pomoc Oliwce Gajdzie, zbiórka nakrętek dla Marcelka Dymka. W placówkach panuje ciepła, rodzinna atmosfera. Między uczestnikami nawiązały się trwałe przyjazne relacje, które przeniosły się poza siedzibę Klubu.

2021 rok był kolejnym rokiem funkcjonowania placówek w cieniu pandemii koronawirusa, stąd decyzją wojewody Kluby Seniora od początku roku do marca pozostawały zamknięte. Pracownicy pozostawali cały czas w stałym kontakcie telefonicznym z Seniorami, świadczyli im także pomoc w ramach programu „Wspieraj Seniora”. W marcu, na krótki czas, przywrócono zajęcia stacjonarne w ścisłym reżimie sanitarnym, w niewielkich grupach w systemie rotacyjnym, w oparciu o wytyczne przygotowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Następnie decyzją wojewody zajęcia zostały ponownie zawieszono. Seniorki i Seniorzy powrócili do placówek w maju, zajęcia stacjonarne odbywały się nieprzerwanie do końca roku.

Zdjęcia 37-38: Trzecie urodziny Klubu Seniora „Nadzieja” w Brzezinach Śląskich

Zdjęcia 39-40: Siódma rocznica powstania Klubu Seniora „Sielanka” w Kamieniu

W maju na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Piekarach Śląskich odbył się bieg charytatywny „Biegamy dla Oliwki” oraz kiermasz. Uczestnicy zajęć z Klubów Seniora wraz z pracownikami aktywnie włączyli się w tę imprezę przekazując wykonane w trakcie zajęć z arteterapii ozdoby. Dochód z kiermaszu przeznaczono na leczenie chorej dziewczynki. Kluby wznowiły także współpracę z przedszkolami z zaprzyjaźnionych piekarskich placówek, m.in. przekazując dzieciom drobne upominki przygotowane własnoręcznie przez Seniorów. Z okazji Dnia Dziecka Poszukiwacze Przygód z Miejskiego Przedszkola Nr 5 odwiedzili Seniorów z Klubu Seniora „Radość” i wręczyli im przygotowane upominki, a także zaprezentowali program artystyczny. Spotkanie odbyło się na świeżym powietrzu na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Zdjęcia 41-44: Rękodzielnicze wyroby przygotowane przez Seniorów przeznaczone na kiermasz dla Oliwki

Zdjęcia 45-47: Upominki dla dzieci z Miejskiego Przedszkola nr 5 w Piekarach Śląskich od Klubu Seniora „Radość”

Zdjęcia 48-50: Spotkanie z przedszkolakami z okazji Dnia Dziecka

Uczestnicy Klubów Seniora chętnie uczestniczyli w zajęciach z arteterapii, warsztatach kulinarnych, zajęciach z gimnastyki oraz w zajęciach z profilaktyki zagrożeń. W ramach zajęć z biblioterapii Seniorzy i Seniorki uczestniczyli w zajęciach z czytania poezji zorganizowanych przez pracownika filii nr 5 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Piekarach Śląskich. Ponadto wszyscy Seniorzy otrzymali wsparcie w zakresie udziału w Spisie Powszechnym. Odbęło się także spotkanie z prawnikiem z fundacji DOGMA, zajmującym się świadczeniem nieodpłatnej pomocy prawnej dla mieszkańców naszego miasta. W ramach przypomnienia zasad udzielania pierwszej pomocy spotkano się z ratownikami medycznymi.

Zdjęcia 51-55: Zajęcia z arteterapii w Klubie Seniora „Nadzieja”

Zdjęcia 56-60: Klub Seniora „Radość” – arteterapia

Zdjęcia 61-64:Zajęcia kulinarne w Klubach Seniora

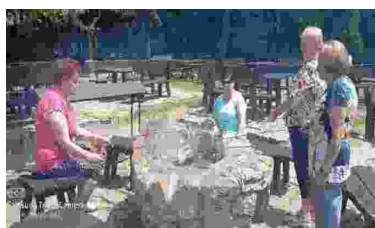
Zdjęcia 65-67:Zajęcia z czytania poezji oraz spotkanie z ratownikiem medycznym w Klubie Seniora „Nadzieja”

Zdjęcia 68-69: Spotkanie Uczestników piekarskich Klubów Seniora z prawnikiem z fundacji DOGMA

Klubowicze i Klubowiczki szczególnie chętnie uczestniczyli w wyjazdach i wycieczkach. Tradycyjnie odwiedzili park w Reptach Śląskich, restaurację Leśniczówka, oraz Park Śląski w Chorzowie a w nim Ogród Różany i nowy Ogród Japoński a także rezerwat przyrody Żabie Doły w Bytomiu. W sierpniu Klub Seniora „Sielanka” udał się do Krakowa na zwiedzanie podziemi Rynku Głównego. Dużą popularnością cieszył się także park w Kamieniu oraz tężnia solankowa w Brzozowicach a także okoliczny las Dioblina z trasą nordic walking.

Zdjęcia 70-73: Wycieczka piekarskich Klubów Seniora do parku w Reptach

Zdjęcia 74-78: Zajęcia z nordic walking na świeżym powietrzu – Klub Seniora „Radość”

Zdjęcia 79-81: Wycieczka Klubu Seniora „Sielanka” do Krakowa

Zdjęcia 82-83: Klub Seniora „Nadzieja” na Żabich Dołach

Zdjęcia 84-90: Kluby Seniora w Parku Śląskim w Chorzowie (Ogród Japoński i Ogród Różany)

Zdjęcia 91-95: Wyjście Klubów Seniora do parku i łążni solankowej w Brzozowicach

Zdjęcia 96-100: Wyjście Klubów Seniora do parku w Kamieniu

Zdjęcia 101-104: Spotkanie na grillu u jednej z Senierek Klubu Seniora „Nadzieja”

Ostatnie miesiące roku były dla Seniorów intensywne. Na zajęciach z arteterapii przygotowywano ozdoby świąteczne i kartki okolicznościowe. W ramach „mostu pokoleń” Seniorki z „Sielanki” wykonały drobne upominki mikołajowe dla dzieci z Miejskiego Przedszkola nr 11. Grupa Klubowiczek wzięła udział w warsztatach ze scrapbookingu zorganizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Piekarach Śląskich (projekt "Biblioteka poza biblioteką"). Odwiedziliśmy też piekarską Izbę Regionalną, zaś jedna z Senierek, p. Urszula Stein - Szewczyk, przekazała 20 zabytkowych etykiet butelczanych. Odwiedziliśmy też katowicki jarmark bożonarodzeniowy. W ramach zajęć kulinarnych przygotowywane były m.in. potrawy świąteczne.

Zdjęcia 105-107: Warsztaty kulinarne w Klubie Seniora „Nadzieja”

Zdjęcia 108-110 Wyjście Senierek do restauracji McDonald's

Zdjęcia 111-115: Impreza halloweenowa w Klubie Seniora „Sielanka”

Zdjęcia 116-120: Zwiedzanie piekarskiej Izby Regionalnej w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Teodora Heneczka w Piekarach Śląskich przez Kluby Seniora

Zdjęcia 121-124: Warsztaty ze scrapbookingu – projekt „Biblioteka poza biblioteką”

Zdjęcia 125-129: Upominki dla przedszkolaków z Miejskiego Przedszkola nr 11 w Brzozowicach – zajęcia z arteterapii w „Sielance”

Zdjęcia 130-134: Zajęcia z arteterapii – przygotowanie ozdób świątecznych w Klubie Seniora „Radość”

Zdjęcia 135-138: Klubowy wyjazd na Jarmark Bożonarodzeniowy do Katowic

Zdjęcia 139-141: Spotkanie oplatkowe w Klubie Seniora „Nadzieja”

Zdjęcia 142-149: Spotkanie opłatkowe w Klubie Seniora „Radość”

Zdjęcia 150-155: Spotkanie opłatkowe – Klub Seniora „Sielanka”

Akcentem zamykającym rok 2021 były drobne upominki wykonane przez uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych w Dąbrowie Górniczej. Kartki z życzeniami i pierniczki przygotowane na zajęciach terapeutycznych sprawiły Seniorkom wiele radości. Ubiegły rok był trudny dla nas wszystkich, jednak motywacją do przetrwania trudności byli nasi Seniorzy. Mimo, iż nie udało się nam zrealizować wielu naszych pomysłów, nadal będziemy kontynuować naszą pracę.

V. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Rok 2021 był ostatnim, w którym mieszkańcy miasta składali wnioski o świadczenie 500+ do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Zgodnie z nowelizacją ustawy zadanie to od 2022r. zostało

przekazane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zatem, w 2021r. z rządowego programu 500+ skorzystało 8 570 dzieci, dla których wypłacono 101 744 świadczenia na łączną kwotę 50 626 906 z w tym, w ramach przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wypłacono 1981 świadczeń na kwotę 935 111zł. Miesięcznie kwota przeznaczona na wypłaty świadczeń wychowawczych to ponad 4 250 000zł. Niezmiennie od początku obowiązywania programu najlichniesz rodzin korzystająca ze świadczenia wychowuje 7 dzieci, zatem miesięcznie otrzymuje 3 500zł. W omawianym okresie złożonych zostało 6500 wniosków i wydano 5119 informacji przyznających świadczenie, zaś 15 razy odmówiono przyznania świadczeń. Wydano 17 decyzji dotyczących świadczeń nienależnie pobranych. Ponadto w roku sprawozdawczym 6 rodzinom wypłacano świadczenia w związku ze sprawowaniem opieki naprzemiennej, zaś dla 4 rodzin świadczenia przekazywane były w formie bonów do realizacji rzeczowej z powodu marnotrawienia świadczeń. Łącznie w 2021r. pomocą w formie świadczenia wychowawczego objętych było 6 067 rodzin.

Dział Świadczeń Rodziny, podobnie jak w latach poprzednich, udziela wsparcia poprzez świadczenia rodzinne do których zaliczają się zasiłki rodzinne, świadczenia opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczenie rodzicielskie. Ponadto przyznawana jest również pomoc w postaci świadczenia „Za życiem”. Łącznie przyznano 8 świadczeń po 4 000zł.

Suma wydatków przeznaczonych na świadczenia rodzinne w 2021r. wyniosła 13 631 364,16zł, w tym na świadczenia związane z niepełnosprawnością wydano 8 701 417zł, natomiast na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wypłacono 218 000 zł, a na świadczenie rodzicielskie 1 186 413zł.

Średnio około 2000 rodzin miesięcznie korzystało z różnego rodzaju świadczeń rodzinnych w tym 205 rodzin średnio w miesiącu korzystało z pomocy w postaci świadczenia pielęgnacyjnego, a z zasiłku pielęgnacyjnego 1401 rodzin.

W 2021r. uprawnionych do specjalnego zasiłku opiekuńczego było średnio w miesiącu 7 rodzin. Rok 2021 zakończył się, podobnie jak poprzednie lata, zmianą decyzji dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego w związku ze wzrostem wysokości świadczenia z 1 971 zł na 2 119 zł.

Rodzaj świadczenia		Liczba świadczeń w 2021r.	Wydatkowana kwota w 2021r. [zł]
1.	Zasiłek rodzinny	18 722	2 178 232
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego:	9 364	1 177 283
a)	urodzenie dziecka	63	630 000
b)	opieka nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	335	128 948
c)	samotne wychowywanie dziecka	1 331	263 683
d)	wychowywanie w rodzinie wielodzietnej	3 891	368 285
e)	kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	1 593	171 530
f)	rozpoczęcie roku szkolnego	1 063	106 300
g)	podjęcie przez dziecko nauki w szkole	1 088	75 537

	poza miejscem zamieszkania		
3.	Zasiłek rodzinny z dodatkami „zł za zł”	3 446	170 019,16
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	218	218 000
5.	Zasiłek pielęgnacyjny	16 819	3 616 593
6.	Świadczenie pielęgnacyjne	2 636	5 029 644
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	89	55 180
8.	Świadczenie rodzicielskie	1 298	1 186 413

Tabela 10: Zestawienie liczby świadczeń i wydatków wg rodzajów zasiłków

Zadania zlecone przez administrację rządową to również pomoc osobom uprawnionym do alimentów. W 2021r. wypłacono łącznie 4066 świadczeń na łączną kwotę 1 657 777,91 zł w tym 101 świadczeń na kwotę 32 802,91 zł ustalonych w oparciu o przepisy „zł za zł”. W okresie tym pomocą o charakterze alimentacyjnym objętych było średnio 217 rodzin miesięcznie, w których uprawnionych było 315 dzieci.

Dział Świadczeń Rodzinnych systematycznie prowadzi postępowania wobec około 300 dłużników alimentacyjnych. W wyniku obligatoryjnej współpracy z Biurem Informacji Gospodarczej, przesłano informacje o należnościach 150 dłużników alimentacyjnych. W efekcie prowadzonego wobec dłużników postępowania w 2021 r. odzyskano 766 323,03 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W ramach prowadzonych postępowań skierowano 6 wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego oraz złożono 292 wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego.

VI. DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Piecza zastępcza

Zadaniem powiatu, w tym miasta Piekary Śląskie, jest organizowanie pieczy zastępczej sprawowanej w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez jego rodziców biologicznych. Piecza zastępcza może przybrać formę:

- 1) rodzinną;
- 2) instytucjonalną.

Optymalnym wydaje się być zapewnianie opieki i wychowania dzieciom w rodzinnej pieczy zastępczej, w tym w:

- 1) rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 2) rodzinie zastępczej niezawodowej;
- 3) rodzinie zastępczej zawodowej, w tym specjalistycznej lub pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego;
- 4) rodzinnym domu dziecka.

Kiedy nie jest to możliwe, należy rozważyć sprawowanie pieczy zastępczej poprzez formy instytucjonalne, to jest:

- 1) placówki opiekuńczo- wychowawcze;
- 2) regionalne placówki opiekuńczo- terapeutyczne;
- 3) interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

2. Rodzinna piecza zastępcza.

Rodzina zastępcza powinna zapewniać dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz warunki do optymalnego i harmonijnego rozwoju. Funkcję rodziny zastępczej mogą pełnić zarówno małżonkowie, jak i osoby niepozostające w związku małżeńskim, które spełniają warunki zawarte w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2020, poz. 821 z późn. zm.).

W ciągu roku 2021 na terenie Miasta Piekary Śląskie łącznie funkcjonowało 61 rodzin zastępczych, tj. o 3 więcej niż w 2020 roku. W trakcie 2021 r. funkcjonowało:

- 1) 46 rodzin zastępczych spokrewnionych, w tym 40 z jednym dzieckiem, 5 z dwójką dzieci, 1 z trójką dzieci;
- 2) 14 rodzin zastępczych niezawodowych, w tym 12 z jednym dzieckiem, 2 z dwójką dzieci;
- 3) 1 rodzina zastępcza zawodowa z 1 dzieckiem.

W roku sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 7 dzieci (1 – w rodzinie zastępczej niezawodowej, 6 – w 4 rodzinach zastępczych spokrewnionych). Jest to o 3 dzieci więcej, niż w roku poprzedzającym, w którym w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 4 dzieci.

Zgodnie z art. 77 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze obejmowane są, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na terenie Miasta Piekary Śląskie w 2021 r. zatrudnionych było dwóch koordynatorów, którzy na przestrzeni roku współpracowali z 21 rodzinami zastępczymi, w tym z 16 rodzinami zastępczymi spokrewnionymi i z 5 rodzinami zastępczymi niezawodowymi. W rodzinach tych przebywało łącznie 26 dzieci.

Rodziny zastępcze uzyskały pomoc i wsparcie w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej. Działania pracowników Działu Pieczy Zastępczej przybierały formę pracy socjalnej, konsultacji indywidualnych dla rodziny zastępczej, konsultacji indywidualnych dla dzieci i młodzieży, konsultacji rodzinnych, konsultacji wychowawczych i interwencji kryzysowych.

3. Świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Piekar Śląskich.

Rodzinie zastępczej na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania – w podwyższonej od dnia 01.06.2021 r. kwocie:

- 1) 746,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 2) 1 131,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinie zastępczej zawodowej.

W 2021 roku liczba wszystkich świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Piekary Śląskie wyniosła 779, na łączną kwotę 595 221,38 zł, w tym:

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione: 559 świadczeń na łączną kwotę 406 986,24 zł;
- 2) rodziny zastępcze niezawodowe: 160 świadczeń na łączną kwotę 175 058,14 zł;
- 3) rodzina zastępcza zawodowa: 12 świadczeń na łączną kwotę 13 177,00 zł.

W 7 rodzinach zastępczych na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności przyznano dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów na jego utrzymanie. Suma 67 świadczeń dała łączną kwotę 17 121,70 zł.

W 2021 roku przyznano również:

- 1) 34 dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6. do 18. roku życia, w łącznej wysokości 8 035,50 zł;
- 2) 1 świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka, w wysokości 2 000,00 zł;
- 3) 1 świadczenie na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego w wysokości 2 000,00 zł.

Ponadto rodzinie zastępczej zawodowej przysługiwało wynagrodzenie, które wraz z pochodnymi wyniosło łącznie 30 561,33 zł.

Rodzinom zastępczym, na każde umieszczone dziecko, przysługuje dodatek wychowawczy w kwocie 500 zł miesięcznie. Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego przysługuje również na każde dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Dodatek wychowawczy w 2021 r. otrzymywało 47 rodzin zastępczych w wysokości 500,00 zł miesięcznie. W ubiegłym roku na rzecz 54 dzieci wypłacono 558 dodatków w łącznej kwocie 276 958,28 zł. Na rzecz dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wypłacono 448 dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego, w łącznej wysokości 223 239,25 zł.

Całkowita kwota wszystkich świadczeń (wraz z dodatkiem wychowawczym) wypłaconych rodzinom zastępczym w roku 2021 wyniosła 931 898,19 zł.

4. Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Miasta Piekary Śląskie.

W roku 2021 Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych z siedzibą w Piekarach Śląskich przy ul. Bytomskiej 67 zarządzało pięcioma placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (POW) znajdującymi się na terenie miasta. Wszystkie placówki zapewniały umieszczonym tam dzieciom całodobową opiekę i wychowanie.

W poszczególnych placówkach może jednocześnie przebywać maksymalnie po: 10 dzieci w POW nr 1, 2 i 4, w POW nr 5 – 12 dzieci, zaś w POW nr 3 – 9 dzieci.

W 2021 roku przez dłuższy bądź krótszy czas łącznie we wszystkich pięciu placówkach przebywało 56 dzieci, z czego w POW nr 1 – 11 dzieci, POW nr 2 – 11 dzieci, POW nr 3 – 9 dzieci, POW nr 4 – 12 dzieci, POW nr 5 – 13 dzieci.

W 2020 r. łącznie w pięciu placówkach przebywało 60 dzieci, co oznacza, iż w okresie sprawozdawczym nastąpił nieznaczny spadek liczby dzieci przebywających we wszystkich pięciu placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Piekarach Śląskich.

W 2021 r. wydano 12 skierowań, z czego do POW nr 2, POW nr 3, POW nr 4 i POW nr 5 – po trzy skierowania, a do POW nr 1 – nie wydano żadnego skierowania. Jedno skierowanie nie zostało zrealizowane, gdyż Sąd wstrzymał wykonanie postanowienia. W związku z powyższym w roku sprawozdawczym do placówek trafiło 11 dzieci. Łączna liczba przyjęć dzieci do placówek w roku sprawozdawczym nieznacznie obniżyła się w porównaniu do roku 2020, kiedy to w pięciu placówkach

umieszczono 15 małoletnich. Wśród 11 dzieci przyjętych do placówek w 2021 roku były 2 dwuosobowe rodzeństwa.

Łącznie w roku sprawozdawczym placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie miasta Piekary Śląskie opuściło 2 dzieci: z POW nr 1 jedno dziecko powróciło do rodziny biologicznej, zaś z POW nr 4 – jedno dziecko z uregulowaną sytuacją prawną trafiło do placówki preadopcyjnej.

W roku 2021 usamodzielniało się i opuściło placówkę łącznie 4 wychowanków. Z POW nr 1 i POW nr 2 – po 1 wychowanku, a z POW nr 4 – 2 wychowanków. Z Placówki nr 3 i Placówki nr 5 nie usamodzielniało się żaden z wychowanków. W porównaniu z rokiem 2020 liczba usamodzielnionych wychowanków zmniejszyła się o 10 osób co dowodzi, iż do placówek trafiają coraz młodsze dzieci, których nie udało się umieścić w rodzinnej pieczy zastępczej z powodu braku zawodowych, niezawodowych jak również spokrewnionych rodzin zastępczych.

W 2021 roku średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie jednego dziecka w poszczególnych placówkach wyniosły odpowiednio: w POW nr 1 – 4 463,81 zł, w POW nr 2 – 5 038,02 zł, w POW nr 3 – 5 856,18 zł, w POW nr 4 – 4 851,40 zł i w POW nr 5 – 4 013,38 zł.

Całkowity koszt utrzymania dzieci we wszystkich pięciu placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu w 2021r. wyniósł 2 518 527,03 zł. W poszczególnych placówkach kwoty kształtowały się następująco: POW nr 1 – 507 535,64 zł, POW nr 2 – 518 260,85 zł, POW nr 3 – 495 315,78 zł, POW nr 4 – 499 354,09 zł, POW nr 5 – 498 060,67 zł. Całkowita obsługa i utrzymanie Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Piekarach Śląskich wyniosła 790 543,87 zł. Łączny koszt utrzymania dzieci we wszystkich placówkach wraz z obsługą Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w 2021 r. wyniósł 3 309 070,90 zł i był wyższy o ponad 292 tysiące złotych w stosunku do roku 2020.

5. Finansowanie pobytu dzieci pochodzących z terenu Piekar Śląskich przebywających w pieczy zastępczej poza terenem miasta.

Powiat Piekary Śląskie zobowiązany jest do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dzieci pochodzących z terenu Miasta Piekary Śląskie, a umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz w placówkach na terenie innych powiatów.

W roku sprawozdawczym 36 dzieci przebywało w rodzinnych formach pieczy zastępczej poza terenem powiatu, w tym:

- 1) 9 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych;
- 2) 17 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych;
- 3) 9 dzieci w rodzinach zawodowych;
- 4) 1 dziecko w rodzinnym domu dziecka.

Łączna kwota wszystkich świadczeń pieniężnych w ramach rodzinnych form pieczy zastępczej przekazanych innym powiatom wyniosła 533 584 zł.

Z kolei koszty utrzymania małoletnich w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza Piekarami Śląskimi w roku 2021 wyniosły 898 133 zł. Były to koszty poniesione za 16 dzieci przebywających w 5 placówkach na terenie innych powiatów.

6. Osoby usamodzielniane opuszczające różne formy pieczy zastępczej.

Osobie opuszczającej po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub placówkę wskazaną w art. 88 ustawy o pomocy społecznej, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu, przyznaje się pomoc na:

- 1) kontynuowanie nauki;
- 2) usamodzielnienie;
- 3) zagospodarowanie.

Udziela się pomocy w uzyskaniu:

- 1) odpowiednich warunków mieszkaniowych;
- 2) Zatrudnienia.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie i realizowanie indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia i zatwierdzonego przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich.

Ogólna liczba osób usamodzielnianych wyniosła 99 i była o 8 osób niższa niż w roku 2020. Usamodzielniło się 59 osób z rodzinnej pieczy zastępczej i 40 osób z instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wszystkie osoby usamodzielniane posiadały Indywidualny Program Usamodzielnienia, z czego 17 osób nie realizowało programu (m.in. z powodu pobytu poza granicami Polski czy w zakładzie karnym). Ponadto, podobnie jak w poprzednich latach, 5 osób było usamodzielnianych zgodnie z zasadami ustawy o pomocy społecznej, z czego tylko 2 prowadziły Indywidualny Program Usamodzielnienia. Podobnie jak wcześniej, należy zwrócić uwagę na osiąganie pełnoletności przez kolejne roczniki dzieci umieszczonych w systemie pieczy zastępczej we wcześniejszych latach.

W 2021 roku 47 osób usamodzielnianych kontynuowało naukę w szkole lub w uczelni, w tym 16 osób, które opuściły rodziny zastępcze oraz 31 osób z placówek opiekuńczo-wychowawczych. W roku 2020 liczba pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę była wyższa, wynosiła 51 osób.

Kończącą ocenę Indywidualnego Programu Usamodzielnienia sporządzono z 11 osobami usamodzielnianymi (4 osoby z rodzin zastępczych, 7 osób z placówki). W porównaniu z rokiem 2020 liczba osób, z którymi zakończono Program, zmniejszyła się o 3.

Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosiła miesięcznie 526,00 zł (od 01.01.2021 r. do 31.05.2021 r.) oraz 566,00 zł (od 01.06.2021 r. do 31.12.2021 r.). Pomoc ta przysługiwała w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego lub roku akademickiego. W 2021 roku wypłacono 445 świadczeń na kontynuowanie nauki na łączną kwotę 240 987,85 zł, z czego 157 świadczeń otrzymali wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, a 288 świadczeń – wychowankowie placówek. W porównaniu z rokiem 2020 liczba wypłaconych świadczeń na kontynuowanie nauki w roku 2021 zmalała o 14.

W 2020 roku przyznano świadczenia na usamodzielnienie 5 pełnoletnim wychowankom, spośród których 2 osoby to wychowankowie rodzin zastępczych, a 3 osoby – wychowankowie placówek. Łączna kwota wypłaconej pomocy na usamodzielnienie to 24 241,00 zł. W 2021 roku pomoc pieniężną na usamodzielnienie otrzymała o 1 osoba więcej, niż w roku poprzedzającym.

W 2021 roku pomoc na zagospodarowanie otrzymało 5 osób usamodzielnianych, w tym 2 wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej i 3 wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Łączna wartość pomocy na zagospodarowanie to 22 500,00 zł. W roku 2020 udzielono pomocy na zagospodarowanie o 1 osobie więcej, niż w okresie sprawozdawczym.

Na rzecz osób usamodzielnianych prowadzono pracę socjalną, motywowano do aktywnego poszukiwania pracy oraz udzielano pomocy w opracowaniu indywidualnych programów usamodzielnienia.

7. Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa rodzice biologiczni, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej (zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej) są zobowiązani do ponoszenia odpłatności za ich pobyt w tejże pieczy. W przypadku rodzinnej pieczy zastępczej opłata jest ustalana w wysokości przyznawanych rodzinie zastępczej świadczeń oraz dodatków na pokrycie kosztów utrzymania dziecka. W przypadku instytucjonalnej pieczy zastępczej wysokość opłaty ustala się na poziomie średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce. Obowiązujące przepisy regulują także możliwość zastosowania ulgi w postaci odstąpienia od ustalenia ww. opłaty. Powyższa ulga może zostać zastosowana zarówno na wniosek strony, jak i z urzędu.

W 2021 roku łączna liczba decyzji dotyczących odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosła 355, w porównaniu z 344 decyzjami wydanymi w 2020 roku, w tym:

- 1) 193 decyzje dotyczyły pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (151 w 2020 roku);
- 2) 162 decyzje dotyczyły pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej (193 w 2020 roku).

Spośród 355 decyzji wydanych w roku ubiegłym, 103 stanowiły decyzje odstępujące od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, a 81 decyzji to decyzje ustalające odpłatność rodzicom biologicznym. Pozostałe 171 to decyzje innego typu, np. uchylenia, zmiany, itp.

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, iż liczba decyzji w 2021 roku była porównywalna z liczbą decyzji z roku 2020. Znaczną część wydanych decyzji (tj. 103 decyzje) stanowiły decyzje odstępujące od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Rodzice biologiczni, którzy złożyli w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie wskazany wniosek i jednocześnie spełnili warunki zawarte w Uchwale Rady Miasta Piekary Śląskie nr LII/609/18 z dnia 30 maja 2018 roku, regulującej powyższą kwestię, mogli skorzystać z ulgi w formie odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Zaledwie 37 decyzji ze 103 dotyczących odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej były wydane z urzędu. Takie sytuacje miały miejsce w przypadku, kiedy rodzic biologiczny z jakiegoś powodu nie złożył wskazanego wniosku, a m.in. systematycznie korzysta z pomocy społecznej i znana jest jego sytuacja socjalno-bytowa. W przypadku, gdy rodzic biologiczny nie złożył wniosku o zastosowanie powyższej ulgi i nie korzystał z pomocy społecznej, a co za tym idzie nie jest znana jego sytuacja socjalno-bytowa, otrzymał decyzję ustalającą odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Z ogólnej liczby rodziców biologicznych, którzy złożyli wniosek o odstąpienie od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, zaledwie 4 osoby nie spełniły warunków do zastosowania powyższej ulgi, bądź z uwagi na braki formalne odmówiono im jej zastosowania. W przypadkach tych decyzją administracyjną została ustalona wskazana odpłatność.

8. Inne działania realizowane przez Dział Pieczy Zastępczej.

Dział Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich w 2021 roku podejmował zróżnicowane działania, których celem było:

- 1) promowanie idei rodzicielstwa zastępczego;
- 2) rozwój rodzinnej pieczy zastępczej;
- 3) wspieranie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Piekary Śląskie;
- 4) organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy;
- 5) integrowanie środowiska rodzicielstwa zastępczego;
- 6) udzielanie pomocy i wsparcia osobom usamodzielnianym z rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie od wielu lat poszukuje osób, które stworzą zastępczy dom dla potrzebujących dzieci. Pomimo trudnej sytuacji związanej z epidemią, w 2021r. podjęto działania mające na celu pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze, w szczególności zawodową rodzinę zastępczą, pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Pogotowie rodzinne przyjmuje dzieci z interwencji, które czasowo nie mogą być wychowywane przez rodziców biologicznych lub ze szpitali, jeśli matka biologiczna zostawiła je po porodzie. W pogotowiu rodzinnym dzieci przebywają kilka miesięcy (lub dłużej, jeżeli sytuacja prawna tego wymaga), a później wracają do własnych rodzin lub są umieszczane w rodzinach zastępczych, w instytucjonalnej pieczy zastępczej lub są kwalifikowane do adopcji.

Kampania była prowadzona w szczególności poprzez dystrybucję plakatów i ulotek we wszystkich miejscach pozwalających na dotarcie do potencjalnych kandydatów: instytucje kultury, szkoły, przedszkola, sklepy, przychodnie.

Do promowania rodzicielstwa zastępczego i rozpowszechnienia informacji o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wykorzystano platformę internetową „Librus Synergia”. Za pośrednictwem e-dziennika została przesłana informacja o poszukiwaniu rodzin zastępczych, w tym rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, do wszystkich piekarskich szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Dzięki tym działaniom udało się dotrzeć do dużej liczby mieszkańców naszego miasta. Ponadto we wszystkich piekarskich parafiach podczas Mszy Św. zostało odczytane ogłoszenie przygotowane przez Dział Pieczy Zastępczej o poszukiwaniu zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. W parafialnych gablotach zostały umieszczone plakaty promujące rodzicielstwo zastępcze.

Zdjęcie 156: Plakat promocyjny

Zdjęcie 157: Plakat promocyjny w parafiach

W celu promowania rodzicielstwa zastępczego, informowania o ważnych sprawach dotyczących rodzinnej pieczy zastępczej i działaniach podejmowanych przez tutejszy Dział, został stworzony profil na portalu społecznościowym Facebook. Dzięki stronom internetowym Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich, Urzędu Miasta oraz Radia Piekary została nagłośniona informacja na temat konkursu plastycznego organizowanego przez Dział Pieczy Zastępczej, wystawy prac konkursowych a także informacja o jego wynikach.

Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego Dział Pieczy Zastępczej piekarskiego MOPR zorganizował konkurs artystyczny pt. „Wyjątkowa rodzina”. Konkurs był skierowany do dzieci i młodzieży do 18 roku życia, które twórczo mogły się wypowiedzieć na temat wyjątkowej rodziny widzianej ich oczami. W konkursie brały udział 23 prace, z których powstała wystawa zaprezentowana w Miejskim Domu Kultury w Piekarach Śląskich. Spośród prac zostało wyłonionych trzech laureatów w trzech kategoriach wiekowych. W każdej kategorii wiekowej przyznano również wyróżnienia. Wszyscy laureaci zostali nagrodzeni.

Zdjęcie 158: Plakat konkursowy.

Zdjęcie 159: Wyniki konkursu.

Zdjęcie 160: Wystawa prac konkursowych "Wyjątkowa Rodzina" w Domu Kultury.

Zdjęcie 161: Praca laureata konkursu.

W minionym roku realizowano kolejną edycję Programu świadczeń wolontarystycznych skierowanych do rodzin zastępczych pod nazwą Program Wolontariatu „Odczaruj naukę!”. Głównym celem programu było poszerzanie zakresu usług oferowanych rodzinom zastępczym przez Dział Pieczy Zastępczej adekwatnie do potrzeb diagnozowanych w ramach rodzinnej pieczy zastępczej. Program pozwolił także na wykorzystanie potencjału mieszkańców Miasta Piekary Śląskie i dał możliwość realizacji konstruktywnych form aktywności społecznej. Wolontariat był formą świadomej, dobrowolnej działalności podejmowanej na rzecz innych. Wykraczał poza więzi rodzinno-przyjacielsko-koleżeńskie. Osoby przystępujące do Programu Wolontariatu „Odczaruj naukę!” angażowały się w pracę na rzecz dzieci oraz młodzieży w rodzinach zastępczych. Dobrowolnie i bez wynagrodzenia realizowały zadania określone w Porozumieniu o Wolontariacie. W 2021 roku rodzina zastępcza zgłaszająca potrzebę wsparcia w kwestii nauczania dziecka i nadrabiania szkolnych zaległości miała możliwość skorzystania z pomocy wolontariusza. Wolontariusz udzielił pomocy w odrabianiu zadań domowych, nauce języków obcych, wyrównywaniu braków. Efektem pracy były oceny utrzymane co najmniej na tym samym poziomie, co wcześniej uzyskiwane

stopnie. Dodatkowym aspektem stały się nawiązane, pozytywne relacje, które mogą stanowić konstruktywny model przyszłych kontaktów społecznych.

Zdjęcie 162: Plakaty w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Piekarach Śląskich, promujące rodzinną pieczę zastępczą

Dział Pieczy Zastępczej w 2021 roku nadal nadzorował mieszkanie dla osób usamodzielnianych przy ulicy Marii Skłodowskiej-Curie 101/2/28 w Piekarach Śląskich. W roku sprawozdawczym pod wskazanym adresem przebywało tyle samo osób co w roku 2020, tj. 7 osób usamodzielnianych, w tym 1 z rodzinnej pieczy zastępczej oraz 6 z instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dwie z przebywających w mieszkaniu osób usamodzielniały się, tzn. otrzymały mieszkania z zasobów Miasta Piekar Śląskie (jedna wychowanka po urodzeniu dziecka przebywała w Diecezjalnym Domu Matki i Dziecka Caritas Diecezji Sosnowieckiej w Sosnowcu, po czym wróciła do Piekar Śląskich do mieszkania z zasobów gminy). Pięcioro wychowanków przebywa nadal w ww. mieszkaniu. Pobyt w mieszkaniu dla osób usamodzielnianych ma na celu zapewnienie warunków mieszkaniowych osobom opuszczającym różne formy pieczy zastępczej do czasu uzyskania przez nie mieszkania docelowego oraz przygotowanie do samodzielnego, dorosłego życia.

W 2021 r. na zlecenie MOPR w Piekarach Śląskich zostało przeszkolone jedno małżeństwo będące kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Szkolenie odbywało się w formie warsztatowej tak, aby kandydaci mogli doświadczyć różnych emocji, sytuacji i zdarzeń, z którymi prawdopodobnie zmiarzą się jako rodzina zastępcza.

W związku z ogłoszonym stanem epidemii ograniczone były możliwości prowadzenia działań mających na celu integrację środowiska zastępczego. Pamiętając jednak o wszystkich rodzinach zastępczych z terenu Piekar Śląskich tutejszy Dział publikował na stronie internetowej Ośrodka oraz profilu FB życzenia z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego oraz świąt. Do rodzin zastępczych zostały również wysłane kartki z życzeniami świątecznymi.

VII. PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK) prowadzi szeroko rozumiane poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin dotkniętych różnymi rodzajami kryzysów: problemami przemocy w rodzinie, zaburzonych relacji w rodzinie, uzależnień, współuzależnień, straty, wydarzeń losowych itp.

Pracownicy Punktu Interwencji Kryzysowej uczestniczą także w pracach grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” (3 osoby są koordynatorami grup roboczych) oraz w pracach zespołów specjalistów powoływanych dla poszczególnych przypadków. Z klientami pracują metodą indywidualną i grupową.

Szczegółowy zakres działań realizowanych w Punkcie Interwencji Kryzysowej:

- 1) poradnictwo specjalistyczne (w szczególności: psychologiczne, socjalne, rodzinne, prawne);
- 2) psychoterapia indywidualna i rodzinna;
- 3) wsparcie psychologiczne w kryzysie i przeżywanych trudnościach;
- 4) wspieranie indywidualne i grupowe ofiar przemocy oraz osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 5) obsługa organizacyjno – techniczna Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Piekarach Śląskich oraz grup roboczych powoływanych w ramach Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Piekarach Śląskich, do realizacji procedury „Niebieskie Karty”;
- 6) koordynacja pracy grup roboczych oraz udział w pracach grup roboczych powoływanych w ramach Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Piekarach Śląskich do realizacji procedury „Niebieskie Karty”;
- 7) prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy;
- 8) realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie;
- 9) realizacja programu psychologiczno - terapeutycznego dla sprawców przemocy w rodzinie;
- 10) współpraca z instytucjami i organizacjami, działającymi w obszarze pomocy rodzinie;
- 11) interwencja kryzysowa;
- 12) terapia rodzin;
- 13) mediacje w sytuacjach konfliktowych;
- 14) realizacja programów dla dzieci i młodzieży w wybranych szkołach;
- 15) udzielanie wsparcia i pomocy psychologicznej osobom poszkodowanym i ich rodzinom w sytuacjach wypadków masowych lub katastrof na terenie miasta;
- 16) prowadzenie systemowej, metodycznej pracy socjalnej w środowiskach, w których dochodzi do podejrzenia występowania przemocy w rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 17) nadzór nad funkcjonowaniem mieszkania chronionego treningowego dla osób w trudnych sytuacjach życiowych, w tym udzielanie niezbędnego wsparcia osobom w nim przebywającym.

1. Działania Punktu Interwencji Kryzysowej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od czerwca 2011r. tj. od powołania przez Prezydenta Miasta Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Piekarach Śląskich, pracownicy PIK zajmują się obsługą organizacyjno – techniczną Zespołu. Od października 2011r. tj. od wejścia w życie przepisów rozporządzenia

Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r., Nr 209, poz. 1245), i podjęcia przez Zespół interdyscyplinarny stosownej uchwały w dniu 19.10.2011r., zajmują się również obsługą organizacyjno – techniczną grup roboczych powoływanych w ramach Zespołu do realizacji procedury „Niebieskie Karty”, a od stycznia 2013r., dodatkowo, koordynują pracą grup roboczych.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, w rodzinach, w których występuje przemoc;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W skład grupy roboczej wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym MOPR, Komendy Miejskiej Policji, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia.

W skład grup roboczych mogą wchodzić, przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej w sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc w rodzinie. Ponadto w skład grup roboczych mogą wchodzić również kuratorzy sądowi, a także przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pracą każdej grupy roboczej kieruje koordynator grupy.

W 2021r., w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, wszczęto 90 nowych procedur „Niebieskie Karty” (w 2018r. - 89, w 2019r. - 99, w 2020r. - 86). Ogólnie do Zespołu wpłynęły w 2021r. - 102 formularze „NK - A”, w tym 12 „NK - A” zostało spisanych w rodzinach, w których procedura była już w toku. Pracą każdej grupy roboczej kieruje koordynator grupy. W 2021r. grupy robocze w ramach procedury „Niebieskie Karty” obejmowały pomocą oraz monitorowały łącznie sytuację 154 rodzin, w których istniało podejrzenie występowania przemocy w rodzinie (dla porównania: w 2018r. - 185, w 2019r. - 179, w 2020r. - 159).

Podmioty, które wszczęły nowe procedury „Niebieskie Karty” w 2021r. to:

Komenda Miejska Policji w Piekarach Śląskich	- 63
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich	- 14
Zespół Szkół Specjalnych w Piekarach Śląskich	- 1
Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 3 w Piekarach Śląskich	- 1
Miejska Szkoła Podstawowa nr 1 w Piekarach Śląskich	- 1
Miejska Szkoła Podstawowa nr 9 w Piekarach Śląskich	- 1
Zespół Szkół Techniczno – Zawodowych w Piekarach Śląskich	- 1
Szkoła Podstawowa nr 1 w Wojkowicach	- 1
Szkoła Podstawowa nr 4 w Bytomiu	- 1
Komisariat V Policji w Bytomiu	- 1
Komisariat Policji w Radzionkowie	- 1
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu	- 1
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej	- 1

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu	- 1
Ośrodek pomocy Społecznej w Gliwicach	- 1

90

Liczba „NK A” spisanych w 2021r. przez poszczególne podmioty:

Komenda Miejska Policji w Piekarach Śląskich	- 73
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich	- 16
Zespół Szkół Specjalnych w Piekarach Śląskich	- 1
Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 3 w Piekarach Śląskich	- 1
Miejska Szkoła Podstawowa nr 1 w Piekarach Śląskich	- 1
Miejska Szkoła Podstawowa nr 9 w Piekarach Śląskich	- 1
Zespół Szkół Techniczno – Zawodowych w Piekarach Śląskich	- 1
Szkoła Podstawowa nr 1 w Wojkowicach	- 1
Szkoła Podstawowa nr 4 w Bytomiu	- 1
Komisariat V Policji w Bytomiu	- 1
Komisariat Policji w Radzionkowie	- 1
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu	- 1
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej	- 1
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu	- 1
Ośrodek pomocy Społecznej w Gliwicach	- 1

102

Liczba wszczętych nowych procedur „Niebieskie Karty” w 2021r., z podziałem na rejony:

Kozłowa Góra	- 5
Oś. Wieczorka I, kol. Józefka	- 8
Oś. Wieczorka II	- 20
Piekary – Szarlej	- 30
Brzozowice – Kamień	- 11
Brzeziny	- 13
Dąbrówka	- 3

90

Liczba „Niebieskich Kart A”, które wpłynęły do Zespołu w 2021r., z podziałem na rejony:

Kozłowa Góra	- 6
Oś. Wieczorka I, kol. Józefka	- 9
Oś. Wieczorka II	- 23
Piekary – Szarlej	- 31
Brzozowice - Kamień	- 15
Brzeziny	- 14
Dąbrówka	- 4

Łącznie w ciągu 2021r., w ramach procedury „Niebieskie Karty”, funkcjonowały 154 grupy robocze (dla każdej procedury powoływana jest grupa robocza), w tym 90 grup powołanych w 2021r. I 64 grupy powołane w latach poprzednich. Łącznie, w 2021r., odbyło się 421 posiedzeń grup roboczych.

W 2021r. grupy robocze zdecydowały o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” w 90 przypadkach (w tym 70 razy z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, ponadto 20 razy z powodu braku zasadności podejmowania działań). W 38 przypadkach grupy robocze podjęły decyzje o zawiadomieniu Komendy Miejskiej Policji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie (w 2018r. było 50 takich zawiadomień, w 2019r. – 45 zawiadomień, w 2020r. – 41 zawiadomień,).

W 2021 roku, w porównaniu do roku 2020, wzrosła liczba wszczynanych procedur (z 86 do 90). Zmalała także liczba zawiadomień do Komendy Miejskiej Policji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie (z 41 do 38).

Pracownicy Punktu Interwencji Kryzysowej realizują również pracę grupową z osobami doświadczającymi przemocy. Grupa wsparcia ma charakter otwarty, więc w poszczególnych spotkaniach liczba osób uczestniczących była różna. Łącznie w 2021r. w spotkaniach grupy uczestniczyło 11 kobiet (w 2018r. – 7, w 2019r. – 19, w 2020r. – 7). W 2021 r. odbyły się 43 spotkania grupy.

Spotkania grupy odbywały się raz w tygodniu. Każde spotkanie składało się z dwóch części – edukacyjnej i tzw. wspierającej. W części edukacyjnej omawiany był zaplanowany temat dotyczący specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie (np. rodzaje przemocy, mity i stereotypy dotyczące przemocy, zachowania sprawców, ofiar i świadków przemocy, cykl przemocy, błędne koło przemocy, zachowania sprawców przemocy podczas interwencji policji, prawa osób doświadczających przemocy, możliwości uzyskania pomocy i wsparcia, zadania instytucji pomagających, zagadnienia prawne dotyczące zjawiska przemocy, procedura „Niebieskie Karty”, itp.). Poruszane były także tematy, dotyczące uzależnienia i współuzależnienia ponieważ uzależnienie często współwystępuje z przemocą. Panie uczestniczące w spotkaniach grupy dowiadywały się także, jaka jest różnica pomiędzy zachowaniami pomocowymi, w stosunku do osoby uzależnionej, a współuzależnieniem. W części drugiej spotkania omawiane były bieżące sytuacje uczestniczek grupy oraz pożądane i możliwe sposoby radzenia sobie w tych sytuacjach. Ta część spotkania charakteryzowała się dużą aktywnością uczestniczek.

W zakresie działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie na rzecz rodzin, w których występuje przemoc znajduje się również oferta pomocy dla osób stosujących przemoc: program edukacyjno – korekcyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.

Na realizację tego programu w 2021r., podobnie jak w latach ubiegłych, pozyskano dodatkowe środki z budżetu państwa, zagwarantowane w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2021r, podobnie jak w 2020r., z uwagi na sytuację epidemiczną program realizowany był wyłącznie w warunkach wolnościowych. Powyższy program w 2021r. nie był realizowany w jednostce penitencjarnej. W 2021r. do programu przystąpiły 22 osoby (dla porównania: w 2018r. – 33

osoby, w 2019r. – 22 osoby, w 2020r. – 22 osoby). W trakcie programu realizowana była indywidualna praca z uczestnikami oraz praca w grupie. Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany w Piekarach Śląskich, ma charakter ciągły. Oznacza to, że zajęcia w ramach programu odbywają się przez cały rok a kolejne edycje programu następują bezpośrednio po sobie (po zakończeniu jednej edycji, rozpoczyna się następna).

W trakcie programu realizowana była indywidualna praca z uczestnikami oraz praca w grupie. W czasie cotygodniowych spotkań prowadzono edukację w zakresie specyfiki zjawiska przemocy oraz nabywania umiejętności uzyskiwania kontroli nad własnym życiem, konstruktywnego sposobu (w miejsce agresywnego) rozwiązywania problemów, nazywania swoich emocji i ograniczania zachowań agresywnych. Ponadto dostarczano uczestnikom programu wiedzy na temat możliwości pomocy w sytuacjach nie radzenia sobie z zachowaniami przemocowymi oraz uświadamiano skutki prawne i moralne zachowań agresywnych.

W 2021r., po raz czwarty, w zakresie działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie na rzecz rodzin, w których występuje przemoc znalazła się również druga oferta pomocy dla osób stosujących przemoc: program psychologiczno – terapeutyczny dla sprawców przemocy w rodzinie. Na realizację tego programu również pozyskano specjalne dodatkowe środki z budżetu państwa, zagwarantowane w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W programie udział wzięło 1 uczestnik – była to osoba, która wcześniej ukończyła zajęcia w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego i kontynuowała indywidualną pracę z terapeutą (w 2018r. w programie psychologiczno – terapeutycznym uczestniczyły 4 osoby, w 2019r. – 2 osoby, w 2020r. – 1 osoba).

2. Inne działania realizowane w Punkcie Interwencji Kryzysowej.

Punkt Interwencji Kryzysowej prowadzi również przypadki indywidualne osób i rodzin, zgłaszane przez samych zainteresowanych lub pracowników socjalnych. W roku 2021 odnotowano 99 przypadków indywidualnych (w 2018r. – 67, w 2019r. - 82, w 2020r. - 58). Przypadki indywidualne dotyczą różnych problemów rodzinnych – związanych z wychowywaniem dzieci, konfliktów małżeńskich, uzależnień, zaburzeń psychicznych, zadłużeń i innych.

W Punkcie Interwencji Kryzysowej prowadzone było specjalistyczne poradnictwo prawne – dyżury prawnika jeden raz w tygodniu. W 2021 roku udzielono 163 porady prawne (dla porównania – w 2018r. – 192, w 2019r. – 174, w 2020r. - 82).

W ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej w październiku 2021r. po przerwie podjęto kontynuację Programu „Dobrze wiedzieć”. Był to program adresowany do osób, których bliskie osoby nadużywają substancji psychoaktywnych lub gier hazardowych. Zajęcia miały charakter spotkań indywidualnych. Tematyka spotkań realizowana była zgodnie z programem i obejmowała trzy zakresy tematyczne: podstawowe informacje o uzależnieniu, charakterystyka zmian zachodzących na skutek życia w bliskiej relacji z osobą uzależnioną, sposoby konstruktywnego radzenia sobie i korzystania z różnych form pomocy. W programie w 2021r. uczestniczyły 2 osoby.

W ramach Punktu Interwencji Kryzysowej udziela się pomocy psychologicznej - zarówno w siedzibie Punktu, jak również w szczególnych przypadkach, poza jego siedzibą.

Kategorie problemowe	Liczba osób	Liczba konsultacji
Kryzysowa sytuacja (trudności wynikające z nagłej zmiany sytuacji życiowej)	21	54
Przemoc	68	363
Problemy wychowawcze	26	99
Problemy rodzinne	34	218
Uzależnienie / współuzależnienie	19	62
Inne	46	239
Ogółem	214	1035

Tabela 11: Konsultacje psychologiczne klientów Punktu Interwencji Kryzysowej w 2021 roku

W roku 2021 w porównaniu z rokiem 2020 wzrosła liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej (z 157 do 214) oraz liczba konsultacji/spotkań terapeutycznych (z 684 do 1035). Pomoc psychologiczna, w szczególnych przypadkach, udzielana jest poza siedzibą PIK, np. w miejscu zamieszkania - czyli w naturalnym, codziennym środowisku, w szkole – gdzie możliwe jest podjęcie natychmiastowej współpracy na rzecz poprawy sytuacji ucznia, w siedzibie innych działów MOPR – w sytuacji trudności klienta w poruszaniu się (osoby chore, starsze, samotni opiekunowie dzieci).

W 2021 roku w ramach działań Punktu Interwencji Kryzysowej prowadzona była również metodyczna, pogłębiona praca socjalna w rodzinach, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. W 2021 roku pracownicy socjalni zajmujący się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (3 osoby), będący jednocześnie członkami grupy roboczej, świadczyli pracę socjalną w 154 rodzinach.

Od 2019r. prowadzone jest również mieszkanie chronione treningowe. Mieszkanie to przeznaczone jest dla osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej ze względu na przemoc w rodzinie lub w wyniku zdarzeń losowych, i które zamieszkują na terenie Piekar Śląskich. Celem nadrzędnym utworzenia mieszkania chronionego treningowego jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zapobieganie przechodzenia kryzysu w stan chroniczny. W 2021r. ze schronienia w mieszkaniu chronionym skorzystało 20 osób tj. 5 rodzin z dziećmi oraz 1 osoba samotna (dla porównania: w 2019r. łącznie 5 osób, w 2020r. – 8 osób).

VIII. DZIAŁ POMOCY OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

1. Rehabilitacja Społeczna Osób Niepełnosprawnych.

Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym realizuje zadanie z zakresu rehabilitacji społecznej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w niżej wymienionym zakresie:

- 1) dofinansowanie kosztów uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusie rehabilitacyjnym;
- 2) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- 3) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych;
- 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (wnioski składane przez organizacje pozarządowe);
- 5) dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika;
- 6) dofinansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej (zgodnie z umową nr 1/WTZ/06);
- 7) realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

W 2020r. w zakresie rehabilitacji społecznej zrealizowano następujące zadania:

- 1) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- 2) dofinansowanie kosztów uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusie rehabilitacyjnym;
- 3) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych;
- 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- 5) dofinansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej (zgodnie z umową nr 1/WTZ/06);
- 6) realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”;

2. Bariery w komunikowaniu się, techniczne i architektoniczne w 2021r.

W 2021r. w ramach powyższego zadania zostało złożonych 41 wniosków z czego dofinansowano 32 wnioski na kwotę 179 982,00 zł (20 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 8 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 1 osoba z lekkim stopniem niepełnosprawności, 3 dzieci).

W 2020r. w ramach ww. zadania dofinansowano 23 wnioski (dorośli - 19 wniosków, dzieci – 4 wnioski).

W 2021r. na likwidację barier architektonicznych zostało złożonych 15 wniosków, z czego dofinansowano 11 wniosków na kwotę 110 000,00 zł, 3 wnioski – rezygnacja wnioskodawcy, 1 wniosek – osoba zmarła.

W 2020r. na likwidację barier architektonicznych zostało złożonych 11 wniosków, z czego dofinansowano 5 wniosków.

W 2021r. w ramach zadania dofinansowanie do likwidacji barier technicznych zostało złożonych 17 wniosków, z czego dofinansowano 15 wniosków na kwotę 62 782,00 zł, 1 wniosek – bez rozpatrzenia, 1 wniosek – odmowa,

W 2020r. w ramach zadania - dofinansowanie do likwidacji barier technicznych - zostało złożonych 13 wniosków, z czego dofinansowano 10 wniosków.

W 2021r. w ramach zadania - dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się - zostało złożonych 9 wniosków, z czego dofinansowano 6 wniosków na kwotę 7 200,00 zł., 1 wniosek – odesłanie zgodnie z właściwością zamieszkania, 2 wnioski – odmowa.

W 2020r. w ramach zadania - dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się - zostało złożonych 8 wniosków, z czego dofinansowano 8 wniosków.

3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 2021r .

W 2021r. w ramach powyższego zadania złożono 152 wnioski z czego dofinansowano 106 wnioski na kwotę 179 980,00 zł w tym: dla dzieci dofinansowano 24 wnioski na kwotę 38 421,00 zł, a dla dorosłych 82 wnioski na kwotę 141 559,00 zł (51 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 16 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 15 osób z lekkim stopniem niepełnosprawności, 24 dzieci), - 41 wniosków – odmowa, 4 wnioski – osoba zmarła, 1 wniosek – rezygnacja wnioskodawcy.

W 2020r. na powyższe zadanie zostało złożonych 204 wniosków, a dofinansowanie uzyskało 192 wniosków (dorośli – 157 wniosków, dzieci – 35 wniosków).

4. Dofinansowanie kosztów uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusie rehabilitacyjnym 2021r.

W 2021r. w ramach powyższego zadania zostało złożonych 123 wniosków, z czego dofinansowano 104 wnioski na kwotę 215 869,00 zł w tym: dla dzieci (wraz z opiekunami) dofinansowano 17 wniosków na kwotę 44.209,00 zł, a dla dorosłych 87 wniosków (wraz z opiekunami) na kwotę 171 660,00 zł (32 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 43 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 12 osób z lekkim stopniem niepełnosprawności), 4 wnioski – rezygnacja wnioskodawcy, 15 wniosków – odmowa.

W 2020r. w ramach powyższego zadania zostało złożonych 179 wniosków, a dofinansowano 90 wniosków (dorośli – 71 wniosków, dzieci – 19 wniosków).

5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych 2021r.

W 2021r. zostało złożonych przez organizacje pozarządowe 14 wniosków, z czego dofinansowano 8 wniosków na kwotę 8 813,00 zł, 6 wniosków – odmowa.

Natomiast w 2020r. zostało złożonych przez organizacje pozarządowe 15 wniosków, z czego dofinansowano 3 wnioski.

	2020 [zł]	2021 [zł]
Ogółem przyznano	1.903.521	2.260.016,00
Rehabilitacja zawodowa (kwota przydzielona uchwałą Rady Miasta Piekary Śląskie)	50.000,00	50.000,00
Rehabilitacja społeczna (kwota przydzielona uchwałą Rady Miasta Piekary Śląskie)	1.853.521,00	2.210.016,00
w tym WTZ	1.434.720,00	1.625.372,00
Rehabilitacja społeczna z	418.801,00	584.644,00

Tabela 12: Informacja o wysokości przyznanych środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla miasta Piekary Śląskie w latach 2020 – 2021

Podsumowując w 2021r. dofinansowano 87,72% spośród złożonych wniosków na powyższe zadania, natomiast w 2020r. 79,03% wniosków. W roku 2021 w stosunku do roku 2020 dofinansowano więcej wniosków o 8,69%.

6. Pilotażowy program „Aktywny samorząd” 2021r.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W 2021r., w ramach powyższego programu, zostało złożonych 55 wniosków z czego dofinansowano 50 wniosków na kwotę 259 507,04 zł, w tym:

MODUŁ I

Obszar A – likwidacja barier transportowych:

- 1) zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – 2 wnioski na kwotę 5 567,50 zł;
- 2) zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy z dysfunkcją narządu ruchu – 1 wniosek na kwotę 2 437,50 zł.

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

- 1) zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych - 3 wnioski na kwotę 24 002,75 zł;
- 2) zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowanie – 1 wniosek na kwotę 2 000,00zł;
- 3) zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, z dysfunkcją narządu wzroku - 2 wnioski na kwotę 13 744,17 zł;
- 4) zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy - 2 wnioski na kwotę 7 329,98 zł.

Obszar C – likwidacji barier w poruszaniu się:

- 1) zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielnie poruszanie się za pomocą wózka inwalidzka o napędzie ręcznym – 1 wniosek na kwotę 8 280,00 zł;
- 2) zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym - 3 wnioski na kwotę 10 500,00 zł.;
- 3) zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości – 3 wnioski na kwotę 80 000,00 zł;
- 4) zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego - 1 wniosek na kwotę 7 425,00 zł.

Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką):

- 1) pomoc adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka – 2 wnioski – 6 700,64 zł.

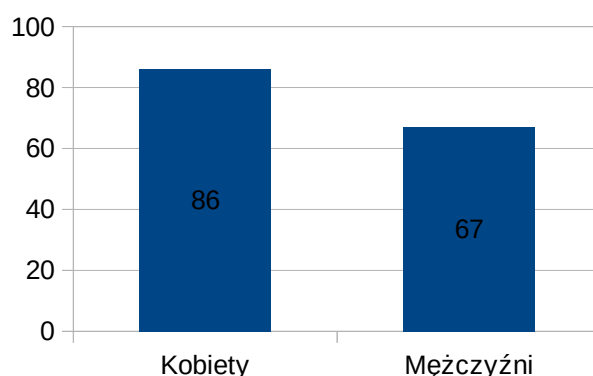
MODUŁ II

1) pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym- 29 wniosków na kwotę 91 519,50 zł.
W 2020r. w ramach ww. programu zostało złożonych 40 wniosków, z czego dofinansowano 36 wniosków na kwotę 98 478,35 zł.

IX. DZIAŁ PROGRAMÓW, ANALIZ I SPRAWOZDAWCZOŚCI

1. Projekt „Twoje życie – Twój wybór”

W marcu 2021r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020 zakończyła się realizacja projektu „Twoje życie – Twój wybór”. Projekt współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt został zrealizowany, a wszystkie wskaźniki osiągnięte. Wsparciem w ramach realizacji projektu w latach 2018-2021 zostały objęte 153 osoby, w tym 86 kobiet.

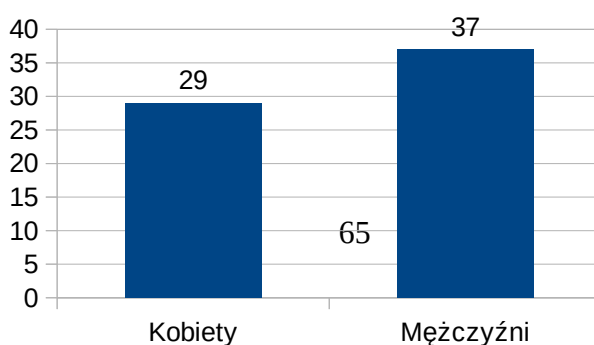

Wykres 1: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie w latach 2018 -2021.

W ramach realizowanego projektu wsparciem w pierwszej kolejności były obejmowane:

- 1) osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego.

W latach 2018-2021 wsparciem zostało objętych 66 osób niepełnosprawnych, w tym 29 kobiet.

Wykres 2: Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie w latach 2018-2021.

Założeniem projektu były kompleksowe działania na rzecz osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji, które prowadzą do integracji społecznej oraz zwiększenia zdolności do zatrudnienia. Do usług aktywnej integracji należą usługi o charakterze:

- 1) społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy;

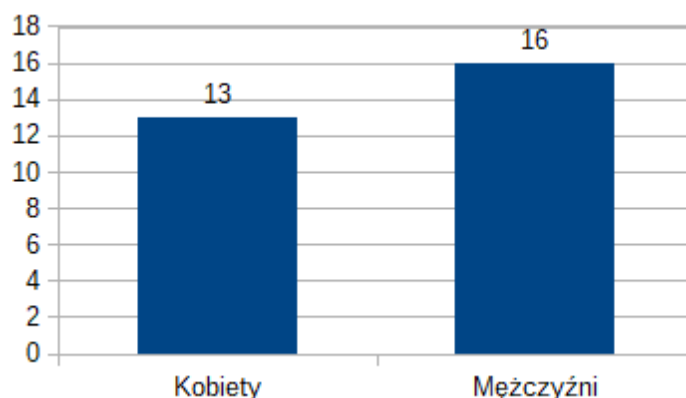
W latach 2018-2021 uczestnicy projektu wraz z otoczeniem wzięli udział w:

- treningach kompetencji i umiejętności społecznych;
- wizażu i kreowaniu wizerunku;
- grupach samopomocy.

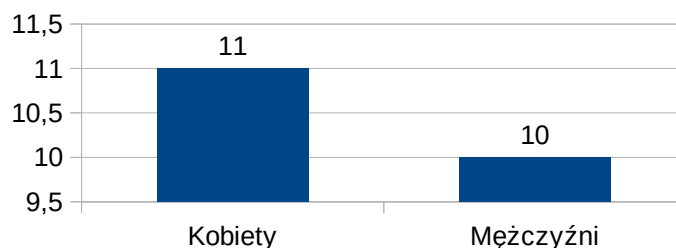
- 2) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dot. wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy;

W latach 2018-2021 w ramach zadania 29 uczestników projektu wzięło udział w indywidualnych spotkaniach z doradcą zawodowym. Usługi zostały realizowane przez Klub Integracji Społecznej w Piekarach Śląskich.

Dzięki powyższym działaniom, aż 29 uczestników po opuszczeniu projektu poszukiwało pracę, a 21 osób pracę podjęło.

Wykres 3: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu w latach 2018 -2021.

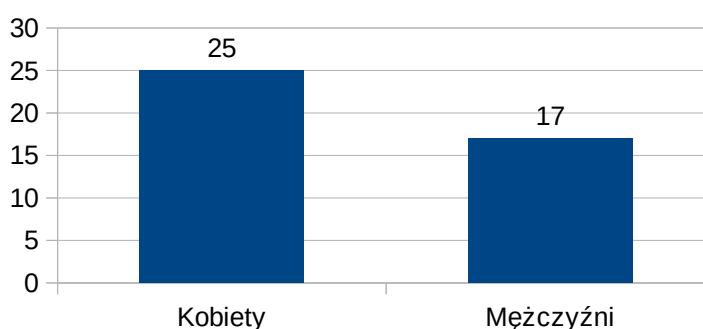

Wykres 4: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w latach 2018-2021.

- 3) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia do potrzeb rynku pracy;

W latach 2018-2021, 42 osoby ukończyły kursy zawodowe uzyskując kwalifikacje zawodowe. Uczestnicy projektu wzięli udział w takich kursach jak:

- kurs operatora wózka widłowego z bezpieczną wymianą butli;
- kurs prawa jazdy kategorii B, C, C+E;
- kurs stylizacji paznokci i rzęs;
- kurs komputerowy ECDL PROFILE B1;
- kurs kroju i szycia;
- kurs spawania metodą MIG, TIG;
- kurs groomera i inne.

Wykres 5: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu w latach 2018 -2021.

- 4) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

2. Projekt „Daj sobie szansę”

Od stycznia 2021r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich realizowany jest projekt „Daj sobie szansę” skierowany do 100 mieszkańców Piekar Śląskich – osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, poszukujących pracy oraz nieaktywnych zawodowo. Ponadto wsparciem w ramach projektu mogą zostać objęte osoby stanowiące otoczenie osób wykluczonych społecznie w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt zakłada podejmowanie kompleksowych działań aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym skierowanych do osób korzystających z pomocy społecznej. Uczestnicy projektu w ramach aktywnej integracji mogą skorzystać ze wsparcia o charakterze:

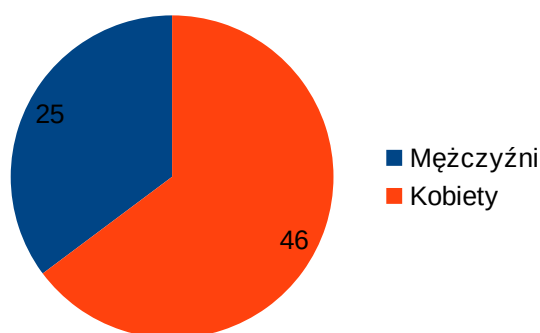
- 1) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia do potrzeb rynku pracy, obejmujące m.in.:
  - zajęcia ukierunkowane na rozwój zainteresowań i aspiracji edukacyjnych;
  - certyfikowane kursy i szkolenia.

- 2) zawodowym, których celem jest wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w podjęciu decyzji dotyczące zmiany lub wyboru zawodu, w szczególności spotkań z doradcą zawodowym. Działania te obejmują m.in.:
  - kursy;
  - szkolenia zawodowe;
  - trenera pracy, doradcy zawodowego;
  - poradnictwo zawodowe.
- 3) społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej.
- 4) zdrowotnym, których celem jest złagodzenie lub wyeliminowanie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w życiu społecznym lub powodującym oddalenie od rynku pracy, w tym:
  - skierowanie i sfinansowanie terapii psychologicznej, rodzinnej lub psychospołecznej dla osób lub rodzin.

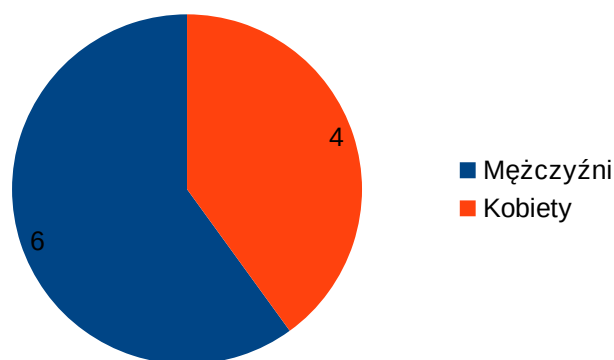
Udział w działaniach projektowych umożliwia uczestnikom:

- podniesienie samooceny, poczucia własnej wartości i mobilizację do pozytywnych zmian;
- zwiększenie szansy powrotu na rynek pracy poprzez podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych oraz nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy;
- dostęp do aktywnych form integracji społecznej;
- pomoc w odbudowaniu relacji społecznych i powrót do aktywnego życia.

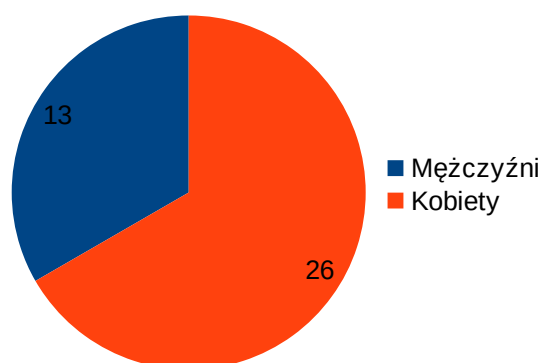
W 2021r. wsparciem zostało objętych 71 osób, w tym 46 kobiet. Wśród uczestników projektu jest 10 osób niepełnosprawnych, w tym 4 kobiety, 39 osób bezrobotnych, w tym 26 kobiet oraz 28 biernych zawodowo, w tym 17 kobiet.

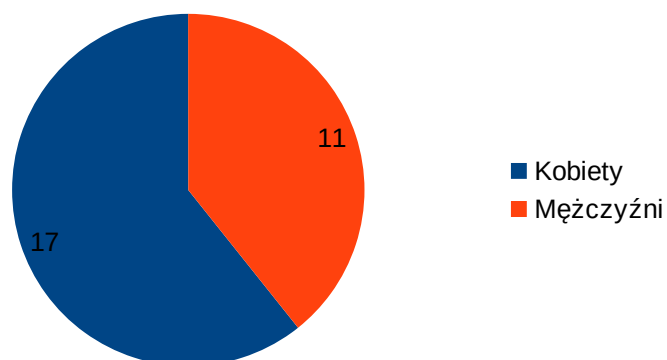
Wykres 6: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w projekcie w 2021r.

Wykres 7: Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w projekcie w 2021r.

Wykres 8: Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w projekcie w 2021r.

Wykres 9: Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w projekcie w 2021r.

W ramach aktywnej integracji o charakterze społecznym uczestnicy projektu wzięli udział w następujących działaniach:

- 1) 69 uczestników projektu wraz z otoczeniem wzięło udział w treningach kompetencji i umiejętności społecznych, w trakcie których poznali m.in.: zasady komunikacji interpersonalnej, w tym rozwoju i doskonalenia umiejętności interpersonalnych, sposoby radzenia sobie ze stresem w sytuacjach konfliktowych, sposób planowania budżetu domowego, fazy sytuacji kryzysowej, jak zaprezentować się w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej. W ciągu roku odbyły się 3 edycje treningów kompetencji i umiejętności społecznych, po 10 spotkań dla każdej z grup.

Zdjęcia 163-167: Trening kompetencji i umiejętności społecznych.

- 2) 26 uczestników projektu wraz z otoczeniem wzięło udział w zajęciach z wizażu i kreowania wizerunku w trakcie których nabyli, umiejętności wykonywania domowych zabiegów kosmetycznych, dobierania kosmetyków względem własnych potrzeb oraz wykonywania makijażu, doboru fryzury oraz ubrań do okoliczności oraz własnego typu sylwetki. W ciągu roku odbyły się dwie edycje zajęć, po sześć spotkań dla każdej grupy.

Zdjęcia 168-170: Zajęcia z wizażu i kreowania wizerunku.

- 3) 23 uczestników projektu wraz z otoczeniem wzięło udział w spotkaniach grup samopomocy, w trakcie których uczestnicy mieli możliwość uzyskania pomocy i wsparcia oraz podzielenia się problemami z osobami będącymi w podobnej sytuacji. W trakcie spotkań podejmowana była m.in.: tematyka związana z przemocą i relacjami w rodzinie, tolerancją i akceptacją.

Zdjęcia 171-173: Grupa samopomocy.

4) Ponadto uczestnicy projektu w ramach aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym wzięli udział w następujących szkoleniach:

- certyfikowany kurs ECDL Profil B1 dla 6 osób;
- kurs prawa jazdy kat. B dla 11 osób;
- kurs na wózki widłowe z bezpieczną wymianą butli dla 3 osób;
- kurs opiekunka w żłobku lub klubie dziecięcym dla 1 osoby;
- kurs operatora koparko-ładowarki klasy III dla 1 osoby.

Zdjęcia 174-176: Kurs prawa jazdy kat. B

Zdjęcie 177-178: Kurs opiekunka w żłobku lub klubie dziecięcym

W ramach działań środowiskowych 82 osoby – uczestnicy projektu wraz z najbliższym otoczeniem wzięły udział w imprezie o charakterze turystycznym do Opola – Mosznej. Głównym celem wycieczki było pogłębienie więzi i relacji w rodzinie poprzez wspólne spędzenie czasu, poszerzenie wiedzy historycznej i geograficznej Polski. Uczestnicy wyjazdu zwiedzili Amfiteatr, Katedrę, w której znajduje się oryginał obrazu

Matki Boskiej Piekarskiej, rynek Starego Miasta oraz pałac Tile – Wincklerów w Mosznej, Dodatkową atrakcją był rejs statkiem wycieczkowym po Odrze.

Zdjęcia 179-184: Wycieczka do Opola i Mosznej

Równoległe z ww. działaniami pracownicy socjalni prowadzili bieżącą pracę socjalną z uczestnikami projektu, motywując ich do zmiany swojej sytuacji życiowej. Zachęcali do aktywizacji zawodowej pokazując pozytywne strony podjęcia zatrudnienia. Wspierali również uczestników w podnoszeniu umiejętności społecznych oraz interpersonalnych. Z obserwacji wynika, iż poprzez udział uczestników projektów w realizowanym wsparciu, prowadzoną pracę socjalną oraz wsparcie w rozwiązywaniu bieżących problemów, w znacznym stopniu została poprawiona ich sytuacja życiowa. W wielu przypadkach z większą śmiałością uczestnicy zaczęli podchodzić do rozwiązywania osobistych problemów. Ponadto podjęte działania wpłynęły na podniesienie poczucia własnej wartości oraz kompetencji społecznych, mogących mieć wpływ na poprawę jakości życia we własnym środowisku. W związku z sytuacją związaną ze stanem epidemicznym COVID – 19 oraz komunikatów Głównego Inspektoratu Sanitarnego i wytycznych Ministerstwa Zdrowia pracownicy socjalni informowali uczestników projektów o zasadach bezpieczeństwa w czasie pandemii. Istotnym aspektem realizacji projektów było również podniesienie umiejętności oraz zdobycie kwalifikacji zawodowych poprzez udział w zorganizowanych kursach zawodowych. Z pewnością pozwoli to uczestnikom podjąć aktywność zawodową, co również wpłynie pozytywnie na ich funkcjonowanie w społeczeństwie oraz poprawi sytuację finansową.

X. KADRA POMOCY SPOŁECZNEJ I SZKOLENIA PRACOWNIKÓW

Na koniec 2021r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie zatrudnionych było 188 pracowników, z tego pracę socjalną bezpośrednio w środowisku świadczyło 37 pracowników socjalnych, 12 asystentów rodziny,

1 asystent osoby niepełnosprawnej, 2 specjalistów pracy z rodziną, 2 specjalistów reintegracji zawodowej, 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 3 psychologów.

W 2021r. doświadczenie zawodowe na stażu zdobywało 10 osób, z tego po zakończonym stażu 2 osoby zostały zatrudnione w tutejszym Ośrodku na czas określony.

Prawidłowa i sprawna realizacja zadań nałożonych na MOPR, a także ciągłe zmiany w przepisach prawa, wymagają systematycznego doskonalenia pracowników. W związku z powyższym w 2021r. w różnego typu szkoleniach uczestniczyło 52 pracowników. Ogólny koszt poniesiony na szkolenia w 2021r. to kwota 5 613,55 zł.

Zakres szkoleń obejmował w szczególności następujące obszary tematyczne:

- 1) dodatki mieszkaniowe w dobie COVID;
- 2) depresja dzieci i młodzieży;
- 3) cyber uzależnienia;
- 4) zaburzenia zachowania i emocji u dzieci;
- 5) regulacje prawne w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 6) kurs Koordynatora ds. dostępności w urzędzie;
- 7) procedury zamówień publicznych;
- 8) realizacja usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- 9) fundusz alimentacyjny w dobie COVID;
- 10) świadczenia rodzinne;
- 11) zakładowy fundusz świadczeń socjalnych;
- 12) realizacja ustawy o ochronie danych osobowych;
- 13) zmiana przepisów ustawy o pomocy społecznej w dobie COVID;
- 14) wynagrodzenia pracownicze wg przepisów Polskiego Ładu.

Maciej Gazda
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Piekarach Śląskich

